A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

SZABADSÁG

LIBERTY

Beolvadt lapok: Magyar Hiradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hirlap, Magyar Napilap, Magyar Hirmondó, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 179. SZÁM. HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, csütörtök, 1923, augusztus 2. THIRTY-FIRST YEAR. EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

HÁROMSZÁZ LÁDA ITALT VETETT KI A TENGER.

LONGBEACH, N. Y., jul. 31. — Nagy örömöt szerzett a tenger a longbeachi szállodák vendégeinek. Több mint 300 láda valódi európai szeszesitalt mosott partra.

Azt hiszik, hogy a whiskyt egy csempészhajó dobta a tengerbe, amikor partőrök közeledtek feléje. Az sines kizárva, hogy a ládák a tengerbe voltak süllyesztve mesterséges süllyesztőkeretreeben, ami azonban felnyilt és tartama a viz szinére került, a hullámok aztán partra usztatták.

A KIS ÁNTÁNT A MAGYAR KÖLCSÖNRŐL TANÁCSKOZIK

SZINAJA, Románia, jul. 31. — A kis ántánt államainak külügyiniszterei tegnap itt folytatták megegyezéseik kidolgozását. A tanácskozások folyamán közös programmot fogadtak el, amelyet a nemzetek ligája elé fognak terjeszteni s amelyben körvonalazni fogják a nagyhatalmakkal szemben követendő politikájukat.

A külömböző kormányok külügyi viszonylatait és országaik gazdasági fejlődésének feltételeit szintén megvitatták. A külügyiminiszterek igen sokat tárgyaltak a legutóbbi bolgár forradalomról. Magyarország pénzügyi megsegitéséről és a magyar jóvátételi moratóriumról. A kiadott hivatalos jelentés szerint a konferencia számos ponton már határozatokat hozott. Részletesebb értesülések azonban nem szivárogtak ki a tárgyalásokról.

AZ OLASZ KORMÁNY ZITA GYÉMÁNTJAIT IS KÖVETELI

A nagykövetek tanácsának kell döntenie a hires, 139 karátos florenci gyémánt körül kerekedett vitában. — A volt királynő 30 millió liráért el akarta adni a drágakövet.

PÁRIS, jul. 31. — A nagykövetek tanácsát fel fogják kérni, hogy döntse el, ki a jogos tulajdonosa a hires florenci gyémántoknak: Zita volt királynő, vagy pedig az olasz kormány.

Zita legutóbb olasz kereskedőknek akarta eladni a gyémántot 30,000,000 liráért. Az olasz kormány azonban értesült a készülő vásárról s figyelmeztette, hogy az alku érvénytelen lesz, ha megkötik. Olaszország hivatalos álláspontja szerint ugyanis ez a 139 karátos ékkő a mütárgyak csoportjába tartozik, amelyeket az olasz felfogás értelmében a megboldogult Károly királynak el kellett volna juttatnia az olasz kormányhoz, ahelyett, hogy magántulajdonában tartotta volna meg.

A gyémántot, állitólag, egy földmives akasztotta le a halott Bourgogne hereceg holttestéről. A földmives Nancy, franeia város falain kivül bukkant a hereeg hullájára, amelyet akkor már a farkasok félig felfaltak. Néhány század előtt a drágakő pár centimcsért a Mediei család tulajdonába jutott, amely később, az olaszok álllitása szerint, törvénytelenül adta el a gyémántot a Habsburg háznak.

NEM TÜRNEK A BÁNYÁSZOK JOGTALAN BEAVATKOZÁST

A bányászszervezet tiltakozást adott be a szövetségi szénbizottsághoz a puhaszénbányák tulajdonosainak beavatkozása ellen a keményszénbányák dolgaiba.

WASHINGTON, julius 31. A szénbányászunió, amelynek bértárgyalása a keményszénbányák tulajdonosaival tudvalevően megszakadt, ma tiltakozást adott be a szövetségi szénbizottsághoz az ellen, hogy a puhaszénbányák tulajdonosai a keményszénbányászat dolgába beleavatkozzanak.

John L. Lewis, a bányászszervezet elnöke maga helyett Searset, a szervezet lapjának szerkesztőjét küldötte el John Hays Hammondhoz, a bizottság elnökéhez és közölte vele, hogy a szervezett bányászokat nagy haragra lobbantotta a puhaszénbányák tulajdonosainak ama ténykedése, amellyel felajánlották a kormánynak a bányáikat a keményszénbányákban beállható sztrájk esetére.

Ugy a puhaszénbányászok, mint a keményszénbányászok, mondotta a szerkesztő, a bányák tulajdonosainak eme ténykedését jogtalan beavatkozásnak tekintenék, amely ahelyett, hogy a helyzetet tisztázná, feltétlenül bizonyossá tenné a sztrájkot a keményszénbányákban.

Hammond elnök nem adta hirül a bizottság álláspontját ebben a kérdésben, azonban bizonyos az, hogy a bizottság, egyelőre legalább, nem szándékozik közbelépni a dologban.

NYITVA HAGYJÁK AMERIKA KÖVETELÉSEINEK KÉRDÉSÉT

A török-amerikai szerződést a követelések kérdésében még módositani fogják. — Az amerikai megbizottak már csak a végső utasitásokat várják Lausanneban.

LAUSANNE, jul. 31. — **A török és az amerikai szakértők ma olyan egyezményt dolgoztak ki, amely az amerikai követelések kérdését teljesen nyitva hagyja a jövő tárgyalások számára.** Az egyezményt elfogadása esetén beiktatnák a kötendő török-amerikai szerződésbe.

Az egyezmény értelmében **az Egyesült Államok és Törökország kötelezik magukat arra, hogy le fogják folytatni ezeket a tárgyalásokat** s rajtuk keresztül eldöntik, milyen követelések fogadhatók el s milyen módszerrel kell kiegyenliteni a követeléseket. Joseph C. Grew, aki amerikai részről vezeti a tárgyalásokat és Ismet pasa, a török főmegbizott az egyezmény szövegét megtáviratozták illetékes kormányaiknak.

Az uj szerződés teljes szövegében most már az amerikai külügyminisztérium előtt fekszik és az Egyesült Államok lausannei megbizottai csak a végső utasitásokat várják. A szerződés kereskedelmi ügyekben a legkedvezőbb bánásmódot biztositja az Egyesült Államoknak s olyan előjogokat nyujt a Törökországban tartózkodó amerikai polgároknak, amilyenekben a többi külföldiek részesülnek.

OLASZORSZÁG MAGA TERMEL MAJD OLAJAT.

RÓMA, jul. 31. — A valutakülömbség lehetetlenné teszi, hogy Olaszország külföldről szerezze be olajszükségletét. A földmivelésügyi miniszterium tervet dolgozott ki ennélfogva a castor olajnak nagyban való termelésre. Castor olaj a legjobb repülőgépek, automobilok, mozdonyok, hajók olajozására.

NÉGYSZÁZEZER DOLLÁR AZ ALKALMAZOTTAKNAK.

YONKERS, N. Y., jul. 31. — Az Alexander Smith és Sons Carpet Company szerdán 400,000 dollárt oszt ki bónuszképen 6,000 alkalmazottja között. Azok az alkalmazottak, akik több mint öt év óta vannak a szőnyeggyár szolgálatában, megkapják félévi fizetésüknek bizonyos százalékát.

A ZEMPLÉNIEK LÁTOMÁSA...

BUDAPEST, jul. 31. — A vallásos érzés hatalmas felbuzdulása ragadta el a magyar földmives népet. Egy kis zemplénmegyei községben diófa ágai között, állitólag megjelent Magyarország Pátronusának, Szüz Máriának képe.

Az ország minden részéből naponta ezerszám érkeznek az emberek a kis községbe, hogy alázattal térdeljenek le a szent hely előtt, ahol a kiválasztott fa állott. Szüz Mária képének első, állitólagos megjelenése óta ugyanis már három hét telt el s a fát a buzgó zarándokok már kivágták és elvitték magukkal.

A most érkező zarándokok mélyen leásták a földbe, hogy birtokukba vehessék a szent fa gyökerének utolsó maradványait.

MAGYAR ÖZVEGY ÖNGYILKOSSÁGA

Hajdu Istvánné, betegsége feletti elkeseredésében felakasztotta magát a lámpa vasára.

PITTSBURG, Pa., julius 31. Hazelwoodon nagy riadalom volt a napokban, a Composite street 1597. számu háza előtt.

Egy kislány szaladt ki a házból, sikoltozva:

— Jaj, a néni felakasztotta magát!

A kislány sikoltozására összeszaladtak a szomszédok, behatoltak a házba és rájöttek, hogy a kislány igazat mondott. A ház tulajdonosa, a negyvennégy esztendős Hajdu Istvánné ott lógott a parlorban, a függő lámpa vasán. Senki se volt kiviile odahaza, mikor az öngyilkosságot elkövette.

A kislány, a szomszéd tizenegy esztendős Mary Jane nevü kislánya átment Hajdunéhoz, hogy annak két leányát elhivja játszani. A Hajdu gyerekek nem voltak otthon, Mary Jane egy ideig járkált az üres házban, hátha megtalálja őket, végre belépett a parlorba és felfedezte a tragédiát.

Hajduné özvegy volt. Azt mondják nagyon betegeskedett, ez keseritette el annyira, hogy megvált az élettől.

Vadásziba. Abauj megyébe való volt. Temetése huszonkilencedikén ment végbe általános részvét mellett.

A HALÁLT VÁLASZTOTTA A BECSÜLETES LEÁNY.

AUGUTUCK, Mich., jul. 31. — Miss Emma Orta chicagoi leányt két fiatalember elvitte csónakázni a Kalamazoo folyóra Miss Tessie Croksa nevü barátnőjével együtt. A csónakban a leányt megtámadta a két fiatalember s mint hogy becsületét másképen nem tudta megvédeni, beleugrott a folyóba és, amelybe aztán belefulladt. A rendőrség letartóztatta a két fiatalembert, Frank Scheschelt és Fred Rillt. Megindult ellenük a vizsgálat.

NAGY BETEG A FRANCIA TRÓNKÖVETELŐ HERCEG.

LONDON, julius 31. Az Orleánsi herceg, aki ma Franciaország királya volna, ha az uralkodó családot el nem üzték volna a franciák, sulyos betegen fekszik londoni otthonában. Lázálmaiban folyton azt hajtogatja, hogy ő Franciaország királya s fogságban van. A herceget Afrikában szerzett maláriája kinozza.

BÓDITÓSZERREL BÉNITOTTAK EL TELIVÉREKET

Ötventagu banda tette versenyképtelenné a lovakat, a melyeknek nyerési esélye volt.

A NAGYTAKARITAS.

Eddig négyet tartóztattak le, hamarosan több is remélhető.

CLEVELAND, O., julius 31. A cranwoodi ügetőversenytér közelében egy clevelandi és két columbusi deputy sheriff letartóztatott egy férfit, aki állitólag az ohioi Lancasterből való Ferd Getz és aki hir szerint vezetőtagja annak az ötventagu bandának, amely országszerte bóditószerekkel mérgezte meg a versenylovakat. A jómadarak bóditószereket adtak be a közönség kedvenc lovának, amely természetesen a formáját kifutni nem tudta. Ők ugyanekkor megfogadták az ellenfelek legveszedelmesebb ellenfelét, a melynek győzelme nekik nagy pénzeket hozott.

Getzet columbusi letartóztatási parancs alapján fogták el. A vád szerint legutóbb a columbusi grand circuit trappversenyek idején a kitünő Periscopenak adtak be bóditószert cukorkában, amelynek következtében a ló nyerni nem tudott.

Getz immár a negyedik ember, akit ez ügyben letartóztattak. Hármat előzően szombaton Columbusban tartóztattak le. Az egyikük, Ernes Mayer, clevelandi lakos, állitólag elmondotta a hatóságoknak, hogy ugyanez a társaság bóditotta el a north randalli versenyek alkalmával a közönség kedvencét, a legkitünőbb ügetőparipát, Single G-t, amely a versenyben el is esett.

H. K. Devereux, az itteni versenyegyesület elnöke szerint államszerte még több letartóztatás várható. A versenyintézőségek el vannak határozva arra, hogy a csunya dolognak végére járnak és a bandát egyszer és mindenkorra lehetetlenné teszik.

A columbusi deputy sheriffek szerint az ohioi fővárosban vegyelemzés alá vették a gazemberek által alkalmazott bóditószert, amelyről kiderült, hogy az a cannibis indica nevü bóditószer, amely megbénitja a ló idegeit és képtelenné teszi arra, hogy kiadja az erejét mindaddig, amig a bóditószer hatása el nem mulik.

A banda a hatóságok szerint a clevelandi, columbusi, kalamazooi és cantoni pályákon üzte az üzelmeit. Cantonban szintén egy hires paripát, Elversot bóditották el, amely a versenyben éppen utolsó lett.

85,000 DOLLÁRT RABOLT A VONATRABLÓK BANDÁJA.

PITTSTON, Pa., jul. 31. — A Laurel vasuttársaság déli felé robogó vonatát fényes nappal megtámadta tegnap egy rablóbanda a moosici állomáson és elrabolta a West End Coal Company bányatársulat munkásai részére cimezett 85,000 dollár készpénzt. A rablók, akik heten voltak, agyonlőttek egyet a vonaton levők közül, négyet meg sulyosan megsebesitettek. A zsákmánynyal sikerült a hegyek közé menekülniök.

FIATAL MAGYAR ASSZONYT ÖLT MEG SAJÁT URA

Sóss Mihály magyar bányász három golyóval oltotta ki fiatal felesége életét.

HOLTAN ESETT ÖSSZE.

A saját fülébe lőtt, még élve került kórházba.

EXPEDIT, Pa., julius 31. — Borzalmas családi tragédia dulta fel a bányapléz nyugalmát, melynek mindkét áldozata magyar.

A szabolcsmegyei Szalóka községbe való Sóss Mihály magyar bányász, aki a vintondalei bányatelepen dolgozik, szombaton este Expeditre sietett s este háromnegyed 8-kor beállitott a tőle különváltan élő fiatal feleségéhez, született Mizser Máriához, aki a konyhában tartózkodott s az edények törölgetésével volt elfoglalva.

Az elkeseredett ember szó nélkül lépett a konyhába, s revolverét előrántva, három jól irányzott lövéssel támadott feleségére, aki holtan esett össze. Majd kezében a még füstölgő revolverrel kirchant a házból, a vagy száz lépésnyire fekvő hegyoldalba szaladt, ahol a bozótok között a saját fejének fordította revolverét s a saját balfülébe röpitette a negyedik golyót. A lövés után még volt annyi ereje, hogy ujabb töltést helyezzen revolverébe, de már nem volt képes elzárni, mert eszméletlenül esett össze.

A lövések zajára egyidejüleg ért a vérében vonaglo Sóss Mihály fekvőhelyéhez a telep orvosa és rendőrje, akik bevitték az eszméletlen magyar bányászt abba a házba, ahol pár perccel előbb megölte alig 16 éves fiatal feleségét. Lefektették halott felesége mellé s az orvos nagy erővel látott hozzá, hogy az eszméletlen Sósst feléleszthesse, de hiába volt fáradozása. Minthogy még volt élet benne, nyomban intézkedett, hogy beszállitsák Johnstownba a Memorial Hospitalba, ahol esetleg operációval megmenthetik életét. Még volt benne élet, amikor a kórházba értek.

Sóss Mihály április havában ismerkedett meg Mizser Máriával, s alig négy-öt napos ismeretség után egybe is keltek. S ez bosszulta meg ismét magát, mert alig három havi együttélés után különváltak s mig Sóss Mihály Vintondalen dolgozott tovább, fiatal felesége a 7—8 mértföldre fekvő Expeditre költözött, ahol azóta idősb Rásky András házánál tartózkodott.

A meggyilkolt fiatal asszony édesanyja egyik szomszédos bányatelepen lakik, nyomban értesitették leánya tragédiájáról.

Sóss Mihálynak szülőfalujában élnek még a szülei, mig fivére, Sóss Péter, az alverdai bányatelepen dolgozik.

ELHURCOLTA A RENDŐR FŐNÖKÖT A VÁDLOTT.

XENIA, O., jul. 31. — Frank W. Stunich daytoni lakost az anyósa gyilkossági szándékkal való megtámadásáért letartóztatta M. E. Graham rendőrfőnök. Stunichot, aki automobilon menekült, Graham az autón akarta bekiserni. Utközben őrült sebességgel kezdte hajtani autóját Stunich. A rendőrfőnök nem merte lelőni, mert mindkettőjüket életveszélyeztette volna. Elvitte Stunich a rendőrfőnököt a hetedik határba, ott aztán kiparancsolta autójából. Persze a rendőrfőnök, akinél revolver volt, észreteritette Stunichot és bekisérte a xeniai rendőrállomásra. A biró 2000 dollár biztositék alá helyezte az anyósverőt.

BELEFULLADT KÉT GYEREK A FOLYÓBA.

COLUMBUS, O., julius 31. A 12 éves Emerson Ventuella springfieldi fiu és a 37 éves John Hussey belefulladtak tegnap a Scioto folyóba. A Ventuella fiu tutajról esett a folyóba, Hussey meg fürdés közben görcsök következtében merült el.

ELSÜLYEDT EGY HAJÓ AZ ONTARIO TAVON.

WATERTOWN, N. Y., julius 31. — A Carter nevü hajó, a mely Coburg, Ont., kikötőjébe igyekezett 400 tonna szénnel, léket kapott és elsüllyedt az Ontario tavon. A hét férfiból és egy nőből álló személyzetet a Keyport gőzös mentette meg.

UJABB DINAMITOZÁS RICHMOND, O.-BAN.

STEUBENVILLE, O., jul. 31. A nedvesek és szárazak háborujának ujabb dinamitmerénylet a következménye. Fel próbálták robbantani John Cole szárazfinánc otthonát Richmondon. A dinamit felrobbant, de nem tett nagyobb kárt a házban. Senki sem sebesült meg.

LEGYŐZI A BETEGSÉGET AZ ELNÖK ERŐS SZERVEZETE

A kiadott orvosi bulletinek örvendetes javulást állapitanak meg a nagybeteg Harding állapotában. — A tüdőgyulladás nem terjedt, a szivmüködés javult, a közérzés kielégitő.

SAN FRANCISCO, julius 31. — Mint a jelek örvendetesen mutatják, a nagybeteg Harding elnök, aki tudvalevően a gyomormérgezésen kivül a tüdőgyulladást is megkapta, az életéért folyó nagy harcának fő csatáját már megnyerte a sulyos betegségekkel szemben.

Az elmult éjszakát a beteg meglehetősen nyugodtan töltötte el, miközben hat óráig igen jól aludt. Az öt orvos reggel konziliumot tartott és annak eredményéről kiadott bulletinjükben már azt az örvendetes tényt konstatálták, hogy a tüdőgyulladás nem terjedt tovább és, hogy a szivmüködés határozottan javult. Az elnök, mondotta ez a bulletin, jobban és kevésbbé kimerültnek érzi magát.

A hőmérséklete ez alkalommal száz volt, vagy egy fokkal kisebb, mint előző napon, az érverése százhusz, öt fokkal kevesebb, mint az előző napon és általában az összes tünetek kedvezőeket mutatkoztak.

Sawyer tábornok, az elnök háziorvosa a maga részéről a kiadott bulletinhez ezt tette hozzá: "Amióta az elnök beteg lett, ez volt aránylag a legjobb éjszakája. Ez pedig kitünő előjelnek mondható. Az általános állapota alapján bátran lehet most már mondani, hogy a küzdelmének nehezén már tul van."

Megnyugszik a közvélemény.

Dr. Sawyer kedvező véleményét hamarosan hirül vitték az elnök kiséretének és az hamarosan kiszivárgott az utcára is. Mindenütt nagy megkönnyebbülést okozott természetesen a javulás hire, mert városszerte nagy volt az aggodalom, amikor hire járt, hogy az elnök sulyos betegsége a tüdőgyulladás által is komplikálódott.

Természetesen mindenki kivánesian várta az esti orvosi vizsgálatnak az eredményét, szerenesére, esak olyan kedvező tüneteket állapitott meg, mint a reggeli jelentés. Az esti jelentés ugy találja, hogy az elnök állapotának javulása egyre tart, általánosságban jobban érzi magát és nyugodtan fekszik ágyában az esti órákban is. Az elnök az esti bulletin szerint rendesen vesz magához tápláléket és a laboratoriumi megállapitások szerint a váladékok természete is kedvezőbb.

Ehhez a jelentéshez Dr. Sawyer a következőket fűzte hozzá: "Amennyiben komplikációk be nem állanak, megállapitható, hogy az elnök elérte már a válság tetőfokát. Mrs. Harding, dacára a lelki kimerülésnek, erősnek érzi magát."

Az elnök betegszobája.

Az egész ország aggódó közvéleménye most a san franeiscoi hotelszoba felé tekint, ahol Harding elnök a maga nagy küzdelmét folytatja le. Ez a szoba a közismert Palace szállodának legfelső emeletén van. A szoba hármas ablakából nagyszerü kilátás nyilik a balkonon keresztül San Francisco festői szépségü városrészeire. Dacára annak, hogy közel van a város központjához, az utca, amelyre a szoba ablaka nyilik, csendes utca és a nagybeteget zaj nem zavarja.

A szobával közvetlen szomszédságban van Mrs. Harding lakosztálya, másik oldalon pedig az elnöki lakosztály ebédlője. Szemben a folyosón vannak a kiséret tagjainak lakosztályai.

Természetes, hogy az ország minden részéből érkeznek az aggódóan kérdezősködő táviratok, amelyekre az elnök titkárja azonnal válaszol.

SZOCIALISTÁK TÁMADÁSA A BÉKEBARÁTOK ELLEN.

BÉCS, jul. 31. — A bécsi pacifista egyesületek, a béke barátai nagy tüntetést rendeztek a "Ne legyen több háboru!" jelmondat hangoztatásával. A nemzeti szocialisták megtámadták a tüntetőket és többeket sulyosan megsebesitettek. A rendőrség sok szocialistát letartóztatott.

HARDING SAN FRANCISCOI EL NEM MONDOTT BESZÉDE

Christian titkár nyilvánosságra hozta a szövegét annak a beszédnek, amelyet az elnök a kormány külügyi politikájának védelmében tervezett elmondani. — A világbiróság dolga.

SAN FRANCISCO, jul. 31. — Harding elnök tudvalevően San Franciscoban akarta az utjának egyik legnagyobb és legfontosabb beszédjét elmondani, azt, amelyben védelmébe veszi a kormányának külügyi politikáját. A betegsége természetesen megakadályozta azt, hogy a beszédjét, ahogyan azt tervezte, az itteni hatalmas auditoriumban elmondhassa. Ezért a titkárja most kénytelen volt közzétenni a beszéd szövegét, még pedig az elnök egyenes rendeletére.

A beszédnek gerince természetesen az, hogy Amerikának be kell lépnie világbiróságot elismerő nemzetek sorába, mert ez az első lépés a helyes irányban a béke felé. Felsorolta az elnök az utolsó két, a fél esztendő külügyi eredményeit, beleértve a megkötött békét Németországgal, Ausztriával, Magyarországgal és az angol adósság elrendezését. Azután megállapitotta a beszéd ezék alapján, hogy biztositottuk a jogainkat, elismertük a mások jogait és ennek hatásaképen teljes és tökéletes békében élhetünk.

Az elnöki beszéd két függő külügyi kérdéssel foglalkozik. Az első az orosz kormány elismertetésének kérdése. Ezt az elnöki beszéd azzal intézi el, hogy a "nemzetközi jóhiszeműség tiltja azt, hogy a bolsevik programot bármi irányban is szankcionáljuk." A másik a mexikói kormány elismertetésének kérdése, amelyre vonatkozólag az elnök azt a reményét fejezi ki, hogy a kiküldött bizottságnak sikerülni fog hamarosan jó eredményeket elérnie.

Ezekután megállapitja az elnöki beszéd azt, hogy az Egyesült Államoknak, miután a saját békéjét biztositotta, most már arra kell törekednie, hogy a világ többi nemzetei is békéhez juthassanak és megszünjék a félelmük a háborutól. A mai felvilágosodott világban, mondotta, a nemzeteknek ép oly kevéssé szabadna az erőszakhoz nyulniok a vitás kérdések elintézése körül, mint a magánembereknek. Mindezeket pedig tekintetbe véve kéri az amerikai néptől azt, hogy álljanak a világbiróság dolgában elfoglalt programja mellé.

Nem akarja azt állitani, mintha ez a világbiróság a mai formájában a háboru megelőzésének biztos eszköze lenne, azonban határozottan állitja azt, hogy az első lépés a helyes irányban.

Az elnöki beszéd nyilván válasz akart lenni azokra a kritikus megjegyzésekre, amelyek egyes szenátorok részéről az elnök st. louisi beszédét kisérték, amelyben tudvalevően azt ajánlotta, hogy a világbiróságot megfelelően át kell szervezni.

"Az én személyes jóhiszeműségemet vonták kétségbe" — mondja a beszéd, — azért, mert kijelentettem, hogy nem ragaszkodom ahhoz, hogy a világbiróság intézményét a jelen formájában fogadjuk el. Én a magam részéről szivesebben bocsájtanák bármit is a jelen világbiróság itélkezése alá, mint bármilyen eddig megszervezett más intézmény itélete alá. Azonban természetes, hogy akkor, amikor mint az Egyesült Államok elnöke beszélek, a formához nem ragaszkodom. Szivesen csatlakozom a cél érdekében bárminő megfelelő szervezett formához is.

Ugy a mexikói, mint az orosz kérdésekkel kissé részletesebben is foglalkozik az elnöki beszéd.

Mexikóra vonatkozóan kijelenti, hogy az amerikai kormány eddig is a legnagyobb barátsággal viseltetett a mexikói néppel szemben és a zavarokat csak sajnálatos körülmények idézték elő. Azonban remélhető, hogy a most kiküldött bizottság munkáját teljes siker fogja koronázni. Az orosz kérdésben azonban a teljes tagadás álláspontjára helyezkedett az elnöki beszéd.

ELNÖKJELÖLT LESZ AZ ALABAMAI SZENÁTOR IS

Underwood szenátor az alabamai törvényhozás előtt kijelentette, hogy a demokrata elnökjelöltséget elfogadja, ha ezt az ő állama kivánja és megfelelő delegátusokat küld ki.

MONTGOMERY, Ala., julius 31. — Oscar W. Underwood alabamai szövetségi szenátor, válaszolva az alabamai törvényhozás ama határozatára, amelyben az ő demokrata elnökjelöltségét indorzálja, kijelentette, hogy elfogadja a demokrata elnökjelöltség megtiszteltetését, ha az állama ezt ugy kivánja.

"Örvendve veszem tudomásul", mondotta, "a nekem juttatott megtiszteltetést. A demokrata elnökjelöltség kérdése olyan, amit magam nem tartok ildomosnak eldönteni. Az ily hatalmas horderejü kérdést magánembernek nem szabad eldöntenie. Alabama népe azonban hosszu közéleti multamból a legjobban ismerheti az én elveimet."

Amennyiben tehát, mondotta, Alabama népe ragaszkodik ahhoz, hogy őt a demokrata konvención elnöknek jelölje és a kiküldötteit ilyen irányban utahitja, ő kötelességének tartja a megtiszteltetést elfogadni. Azon ban csakis akkor lép fel, ha az államának jelöltje lehet.

"Amikor ezt a határozatot közlöm, tisztában vagyok a nehézségekkel is", folytatta. "Sem pénzalapom, sem szervezetem nincsen országos kampány lefolytatásához, azonban nem reménylem azt, hogy bár egy jelölt hivei is már a konvenció elején sikert érhetnének el. És a pártegység és az ország érdekében nem jól van, hogy igy van."

Rámutat arra, hogy a párt nagy küzdelem előtt áll, amely küzdelmet az elvek erejével kell majd megvivnia. Ezért azt akarja, hogy a leadandó programm egységes legyen és hive, tükröztesse vissza a Jefferson által lefektetett demokrata elveket.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Col. Andrew Cserna, President: E. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by: E. T. Kohányi — Alapitotta: Kohányi Tihamér

Editor: Col. ANDREW CSERNA

Edited and Published at Szerkesztőség és kiadóhivatal
700—710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell. Main 3858. Cuy. Central 1831.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Canadában egész évre: $4.00; félévre $2.00. — Külföldre: egész évre $5.00; félévre $3.00. — Cleveland városban egész évre: $6.00; félévre: $3.00. SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: $4.00; half year: $2.00. — Foreign countries one year $5.00; half year: $3.00. — Cleveland one year: $6.00; half year: $3.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. as admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: New Yorki irodák ehez
Room 603, 154 Nassau St., New York City
Felelősszerkesztő: Joseph Korvátz, Manager.

Az utcasarkon leselkedik a halál

HÉTFŐN REGGEL a "nyájas olvasó" kinos előérzettel, remegve, egy cseppet sem nyájas dispozicióban, nyitja ki kávéja mellett az ujságot: vajjon hány szerenesétlenségről fog ismét tudomást venni? Hány embertársát pusztitotta el vasárnap ismét a vonat?

A kinos előérzete, a remegése, a cseppet sem nyájas volta soha nem lehet eléggé igazolt: a legfantasztikusabb várakozását is felülmulják minden hétfőn reggel a vasárnapi szerenesétlenségekről beszámoló hiradások.

Az elmult hétfőn arról irtak a lapok, hogy mult vasárnap kileneven ember életét oltotta ki a gőzölgő, zakatoló mozdony.

Borzalmas szám! És e szám csak nagyon kevéssel van az átlag felett. Bizonyság erre a földmivelésügyi miniszterium egyik osztályának, a Bureau of Public Roads-nak a legutóbb kiadott hivatalos jelentése.

Mentünk már automobilon én is, te is nyájas olvasó, aki hétfőn reggel egyáltalán nem szoktál tulságosan nyájas lenni, az aggodalom miatt. Mentünk már mindaketten automobilon, amelyet sorsa és utja arra kényszeritett, hogy vasuti átjárón menjen keresztül. Tedd a kezedet a szivedre nyájas olvasó, felebarátunk, tedd a kezedet a szivedre és valld meg, minden egyes ilyen alkalommal remegett benned a lélek s ha másképp nem, hát az öntudatod alatt elkészültél a halálra, megesináltad magadban a végrendeletedet és arra gondoltál, mért is nem mentél már eddig az ügyvédhez, hogy ezt a végrendeletedet a valóságban is megesináld, az ember sose tudhatja, mi történik vele! Valld be: láttad magad összetépve, véresen, roncsoltan és hidegen feküdni a sinek mentén. És az örömtől kiáltani tudtál volna, mikor az automobil átért a vasuti sineken. És nem kevesebb volt az örömed, mikor gyalogszerrel sikerült ezt az élethalál utat megtenned.

És mit gondolsz nyájas olvasó, honnét származik ez az érzésed? Mért nem gondolsz a halálra, mikor a lift felszalad a huszadik emeletre? Vagy villamoson ülsz? Azért, mert ezekben az esetekben biztonságban érzed magad. Mikor pedig átmész a vasuti átjárón, nem érzed magad biztonságban. Sőt. Akik előtted már meghaltak, a kiket ilyen átjáróknál már elütött a vonat, azoknak a szelleme jelenik meg előtted, azok óvnak, figyelmeztetnek, rémitenek.

És igazuk van. Az ő rettenetes intő példájukon okulhatsz.

Sajnos, a vasuttársaságok nem okulnak!

Sehol a világon nem fogod azt találni, mint ezekben a nagyszerü Egyesült Államokban, hogy a vonat nyilt, forgalmas utcákon járjon, nyilt, forgalmas utcákat keresztezzen. Sehol a világon nem fogod azt találni, hogy sorompókra olyan kevés gondot forditsanak. Sehol annyi elrontott, automatikusan müködő — jobban mondva nem müködő sorompót és még automatikusan sem müködő baktert nem fogsz találni. Érthetetlen, miért van ez. Érthetetlen, a hatóságok, a városok, a közönség, az állam, az ország — Unele Sam maga, hogyan türhetik ezt el!

Nem türik, igaz, részben. Állandóan jönnek, szólnak, hangosan rimánkodnak a javaslatok, a fenyegető hangu beadványok a különböző törvényhozási fórumok előtt. A vasuttársaságok csinálnak is valamit, néha, immel-ámmal. Aztán megint feledésbe megy az egész. Aztán megint jön egy ilyen megdöbbentő véres, halálosan tragikus szám, mint a mult vasárnapi és az egész ország megint felhorkan: rettenetes! Történni azonban megint nem történik semmi. Hol van az erély az emberekből, hogy az ország törvényhozása nem csördit rá a vasuttársaságokra: rendet csinálni! Ne járhasson vasut a városi utcákon. Soha, semmiféleképen. Semmi körülmények között. Ne legyen egyetlen egy olyan eset sem, ami mentőkörülmény lehet. A vasutat járassák a városon kivül. Ha mindenáron a városban kell a vasutat keresztülvinni, tessék a föld alá vinni, vagy a föld fölé, — vigyék akárhová, csak ne ezekre az utcakeresztezésekre, ahol naponkint százával járnak át gyalogosok, villamosok, automobilok. Emberek, akik hiába nézik ki a szemüket a nagy vigyázásban, soha nem lehetnek eléggé óvatosak.

És, ha nem is óvatosak az embere, — nem az emberek kötelessége a vasutat vigyázni, hanem a vasut kötelessége vigyázni az emberek életére!

Ami itt történik, a legkönnyelmübb játék az emberi élettel! Ennyire olcsó jószág lett Amerikában az emberélet? Ennyire borzalmas nemtörődömséggel lehet elhaladni a véres adatok mellett?

A halál a könnyelmüen száguldó vasut képében ott leselkedik az utcasarkon az emberekre. Meddig türjük még el, hogy ott leselkedjék?!

800,000 DOLLÁROS TÜZ PUSZTITOTT STOCKTONBAN

STOCKTON, Cal., jul. 31. — A Philson szállodában tüz támadt s a lángok átterjedtek a szomszédos házakra is. Elégett még a Commercial & Savings Bank épületének három felső emelete is. A kár meghaladja a 800.000 dollárt. Egy ember meghalt, kilenc beteggé lett a tüz folytán.

NEM SOKKAL BIZTATJÁK EURÓPÁT A TANULMÁNYOZÓ AMERIKAI KITÜNŐSÉGEK

AMERIKÁBAN mindinkább köztudattá válik az, hogy a legtermészetesebb, legmagától értetődőbb jelző Európával kapcsolatban ezidőszerint a "szerencsétlen kontinens." Akik sokáig azt hitték, hogy Európa saját magától talpra áll, azok mindinkább pesszimisztikus hurokat kezdenek pengetni s Európát a siralomvölgyének érzik és nevezik.

Legutóbb több tekintélyes amerikai érkezett vissza Európából s ugyanecsak azt hangoztatják, hogy Európa iránt részvéttel és megértéssel kell viseltetni, de kötve hiszik, hogy az Európában tartózkodó amerikaiak bármit is tehetnének Európa érdekében. Ketten, a jelentős amerikaiak közül, akik legutóbb érkeztek vissza Európából, sürün emlegetett elnökjelöltek, ami kijelentéseik sulyát még inkább emeli. Hiram Johnson szenátort, mint elnökjelöltet, nagyon komolyan veszik republikánus körökben, Oscar Underwood szenátornak pedig nagyok az esélyei a demokraták sorában.

Sokan Underwood szenátor kijelentéseit ugy értelmezték, mintha azok szembehelyezkednének Johnson szenátor kijelentéseivel, amikor a Nemzetek Ligájának kérdése esett szóba. A tényállás azonban az, hogy amikor Underwood ezt a kérdést szóvá tette, akkor egyszerüen leszögezte, hogy Európa viszonyai rendkivül szomoruak s természetesen utalt arra, hogy az európai depresszió következményeit előbb-utóbb az amerikai gazdasági élet is meg fogja érezni.

Underwood szenátor beszédében elsősorban az amerikai üzletemberekhez fordult, annak a hangoztatásával, hogy egy csomó amerikai terméket csakis ugy lehet pénzre váltani, ha Európa vásárlóképes lesz; ezzel szemben a jelenlegi európai viszonyok annyira leirhatatlanok, annyira tarthatatlanok, hogy vásárlóképességről szó sem lehet. Beszédében azt is hangoztatja, hogy ezidőszerint több háborus ok kering az európai levegőben, mint 1914-ben s beszédét azzal fejezte be, hogy Amerikának a Nemzetek Ligájának keretében kellene a béke utját egyengetni Európában, amit azonban az Egyesült Államok eddig elmulasztott megtenni.

Hasonló értelmü kijelentést tett, Európa siralmas helyzetére utalva, Edward G. Lowry, az ismert publicista, aki a Philadelphia Public Ledger szerkesztőségének tagja. Lowry egyetért Underwood szenátorral abban, hogy az Egyesült Államok csak abban az esetben tehet igazán érdemes dolgot Európa érdekében, ha megfelelő határozott irányelvet vall és gyakorol az európai káosszal kapcsolatban. Az európaiak azonban kezdenek ráébredni arra, hogy Amerikától nem várhatnak semmit, sőt szivesebben vennék, ha az amerikai Egyesült Államok egyelőre egyáltalában nem törődnék az európai viszonyokkal, amig Európa saját magától nem tudja rendbehozni a szénáját. Viszont reménykednek abban, hogy Amerika távolmaradása az európai politikai élettől, csak átmeneti állapot s hogy el fog következni az az idő, amikor Amerika megint belekapcsolódik segitségével az európai életbe, s ez a segitség akkor valóban érdemleges lesz.

A minap érkezett vissza Európából George M. Reynolds, a chicagoi Continental and Commercial Bank elnöke, Amerika egyik legismertebb banktekintélye, aki azzal a meggyőződéssel érkezett vissza, hogy "Európát illetőleg a legjobbat remélni ugyan, de a legrosszabbra is el lehetünk készülve." Szerinte Amerikának jelenleg távol kell tartania magát mindenfajta európai bonyodalomtól, s azt ajánlja Amerikának, hogy tartsa itthon a pénzét, ahol erre amugy is szükség van.

Johnson szenátor, amikor a nemzetközi biróság kérdését szóvá tette, kétségtelenül arra utalt, hogy a mostani viszonyok mellett a nemzetközi biróság sem az az intézmény, akármennyire szükségét hangoztatja is Harding elnök, a mely az európai kérdést az egész világ jóvolta szempontjából meg tudná oldani. Jellemző, hogy Johnson szenátor európai tartózkodása idején alig találkozott számottevő államférfiuval, aki a nemzetközi biróság ügyét szóvá tette volna, amiből nyilvánvaló, hogy ezt az intézményt sem tekintik problémá megoldónak azok, akiktől pedig el lehetne várni azt, hogy az európai bonyodalom kulesával rendelkezzenek.

Ujabban egyébként megint nagy számban utaztak tekintélyes amerikaiak Európába azzal a szándékkal, hogy a helyzetet közvetlen közelről tegyék tanulmány tárgyává s hogy olyan megfigyeléseket tegyenek, amelyek alapján hozzájárulhatnak az amerikai szempontok tisztázásához Európát illetőleg.

KÉSZPÉNZ DOLLÁR
KIFIZETÉSEKET MAGYARORSZÁGON A LEGOLCSÓBB ÁTUTALÁSI DÍJAK MELLETT PONTOSAN ESZKÖZLÜNK.
PÉNZKÜLDEMÉNYEK
A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKRE A LEGALACSONYABB ÁRFOLYAMON.
HAJÓJEGYEK A LEGJOBB VONALRA. KÖZJEGYZŐI ÜGYEK PONTOS ELINTÉZÉSE.
American Union Bank
NÉMETH JÁNOS, elnök
FŐGYLET: 10 East 22nd Street, a bankpalotában
FIÓKGYLET: 1597 Second Ave., Corner 83rd Street,
NEW YORK CITY.
611.

SÜRÜBBEK A VÁLÁSOK

érdekes számadatok.

A Népszámlálási Hivatal lehet egy nagyon egészséges intézmény, de, hogy indiszkrét, az bizonyos. Sőt, mi több, még csak titkot se csinál ebből.

A Népszámlálási Hivatal legutóbb szigoru vizsgálatot tartott abból a célból, hogy megállapitsa, mi igaz abból, hogy az Egyesült Államokban sok a válások száma?

A hivatal eddig csak hat északnyugati államban tartott ilyen indiszkrét vizsgálatot. És megállapitotta, hogy, ami ezeket az államokat illeti: erősen, sőt szédületesen emelkedik bennük a válások száma. Bátran azt is lehetne állitani, hogy ezekben az államokban aggasztóan sokan válnak el.

A Népszámlálási Hivatal nem csinál titkot ezeknek az államoknak a neveiből, ennek következtében mi sem tartjuk a gavalléria elleni merényletnek, ha ideiktatjuk a neveket.

A hat állam: New Hampshire, Vermont, Massachussets, Connecticut, New Jersey és Delaware.

1916-ban még az volt a helyzet, hogy ezer emberre 6,3 válás esett. Ezzel szemben 1922-ben ezer emberre már 9,3 válás esett!

És ez az a pont, ahol a szatira könnyed hangját abba kell hagyni és áttérni a mély szomoruság fekete hangjára.

A dolgot még szánalmasabbá teszi az, hogy 1916 és 1922 között a házasságok száma is erősen csökkent — ami végeredményben igen lesujtó jelenség.

Egyetlen egy államot talált csak a Népszámlálási Hivatal a hat emlitett állam között, a melyben emelkedett a házasságok száma és ez New Hampshire volt. Ez az állam tehát annyira amennyire még meg tudta a becsületének a foszlányait őrizni. De a többiek?!

Well — jobb ha nem beszélünk sokat erről.

Hogy mi lehet ennek a sok elválásnak az oka? Nem tudjuk. Eddig nem jött senki, a ki megmagyarázta volna. A Népszámlálási Hivatal maga csak a puszta tényekre szoritkozik és az okokat nem emlegeti. Egyedjünk meg tehát mink is a puszta tényekkel.

Találgatni sokat lehetne. De nem érdemes. Semmiféle találgatás nem fogja megváltoztatni ezt a szomoru tényt, amin előbb-utóbb változtatni kell — ha a házaspárok is ugy akarják.

WHISKYKERESKEDÉST NYITNAK A TENGEREN.

LONDON, julius 31. — A demokrata párt 1924. évi eldes, az angol hadsereg volt tagja, részvényeseket keres vállalatához, aminek az a célja, hogy whiskyt árusitson az amerikai vizek közelében amerikai csempészeknek. Broderick 10,000 láda whiskyt küld legközelebb egy külföldi kikötőből az amerikai partok közelébe.

PÉNZKÜLDÉS
KIHOZATAL
HAZAUTAZÁS
KÖZJEGYZŐI
és
egyéb ügyekben forduljon bizalommal hozzánk személyesen, vagy levél utján, mert mi legolcsóbban, legpontosabban és legszakszerübben intézünk el minden ügyet.
Ruttkay Jenő
Bankháza
106 Avenue B
New York City

FIGYELEM, KOPASZOK!

A legujabb csodaszer.

FIGYELEM. Főleg pedig: figyelem kopaszok!

Nektek, kopaszoknak már annyi mindenféle szert ajánlottak hajhullás ellen és annyi mindenféle szert, amit ha beledörzsöltök a koponyátokba, rákenitek a koponyátokra, megeszitek, lenyelitek, kinő a hajatok, hogy nektek már az sem árt, ha ezt itt elolvassátok.

Van egy professzor Stuttgartban. Nem tudjuk a nevét. Jobb is. Ez a professzor nagy hurrázás közben levelet irt a francia tudományos akadémiának — mondja egy hir, mi tehát nem vállalunk ezért felelősséget — amelyben bejelenti, hogy a kopaszságnak megtalálta a legujabb, leghatásosabb és legjobb orvosságát.

Ez az orvosság a zene.

A professzor abból a gondolatból indult ki, hogy a világ népességének tizenhat percentje kopasz. Ellenben a muzsikusoknak csak két percentje kopasz. A tudós szerint abból az következik, hogy aki muzsikával foglalkozik, annak megáll a hajhullása, esetleg meg sem indul. Esetleg, ha kihullott, hát a muzsika visszanöveszti a hajszálakat az illetékes helyükre.

És erősen hangoztatja, hogy ez az ötlet — nem a hajánál fogva van előrángatva. Hanem, hogy ez a lég, hogy ugy mondjuk, kézzel foghatóbb valami a világon.

És azt is mondja, hogy nem hasból beszél. Hanem tapasztalásból.

Összehivott a müncheni nyolc embert. A nyolc közül kettő nő volt. Ellenben mind a nyolc teljesen kopasz volt.

Leültette a nyolc embert nyolc székbe. A hátuk mögé felállitott egy bandát. A banda gyönyörü mindenféle dalokat, valcerokat, foxtrottokat és egyébb jó talpalá valókat kezdett nekik játszani. A hat férfi erre nekirohant a két nőnek és elkezdtek táncolni. A professzor ott állt és a tenyereivel csapkodta a taktust. Ami közben tapsolást is jelentett. Tapsolt saját magának. Mert figyelte a fejüket. És azt látta, hogy lassan-lassan kezdenek kibujni a hajszálak és csodálkozva körülnéznek.

Csodálkozhattak is. Biztos, hogy az akadémián is nagyon csodálkoztak — bár ott, igaz, még hajmeresztőbb történetekhez is hozzá vannak szokva. A két nőnek azonban nem nőtt ki a haja. A stuttgarti, aki különben még szabadon jár, ez azért volt, mert — nem volt érzékük a zenéhez.

Ereszd el a hajamat!

NEM ENGEDIK MAGUKAT BEOLTATNI A FEKETÉK.

ST. LOUIS, Mo., julius 31. A közegészségügyi hatóságnak az volt a terve, hogy beoltatja himlő ellen a déli államokból özönlő négereket, de elejtette azt a tervet, mivel a négerek igen tiltakoztak.

KANADA IS KOMOLYAN FOGLALKOZIK A BEVÁNDORLÁSI ÜGY MEGOLDÁSÁVAL

A BEVÁNDORLÁS problémája mindinkább foglalkoztatja Kanadát. A probléma annyiban égető, mert szorosan összefügg Anglia jelenlegi gazdasági és szociális életével s megfelelő megoldása Angliának ép ugy használna, mint Kanadának.

Arról van ugyanis szó, hogy egy millió angol munkanélküli részére akarják megnyitni Kanada kapuit. A British Immigration Aid Association kidolgozott egy tervezetet, a melynek alapján egy millió angol részére könnyitenék meg az utat Kanadába, még pedig olyan angolok részére, akik lehetőleg a tizennyolcadik és huszadik életkor között vannak s jelenleg munkanélküliek.

A kanadai kormány bevándorlási osztályának feje azt a nyilatkozatot tette, hogy Kanada ezidőszerint egy esztendő leforgása alatt képes négyszázezer bevándorlót elhelyezni, szóval az egy millió angol bevándorlása Kanadába két és fél esztendő leforgása alatt történhetnék.

1913-ban 239.000 angol érkezett Kanadába bevándorlási szándékkal. Ezt a bevándorlási hullámot elsöpörte a háboru. A háborut megelőző husz esztendőben a kanadai lakosság évenként átlag 170.000 lélekkel szaporodott.

Kanada területe három millió hatszázezer négyzet mértföld. Lakosságának száma kilenc millió. Már most a tényállás az, hogy ez a terület természetesen sokkal több embernek tudna megélhetést adni, mint kilenc milliónak. Magában az ugynevezett Prairie tartományokban 120,000.000 hold termőföld van, amelyet eddig még senki sem vett igénybe. A szövetségi kormány minden igyekvésével azon van, hogy az angol bevándorlók számát szaporitsa. Persze az angol bevándorlót tekintik a legkivánatosabbnak, mert igy biztosabb fenntartani az ország angolszász jellegét.

Kanada egyébként érintkezésbe lépett a svájci kormánynyal is a bevándorlás problémájának lebonyolitása ügyében. Amire Kanadának ugyan is elsősorban szüksége van, az a mezőgazdasági munkás s a kanadai hatóságok meggyőződése szerint ez időszerint kanadai szempontból, mint mezőgazdasági munkások, a svájciak a legkivánatosabbak.

A kanadai kormány egyezményt kötött az ország legnagyobb vasuttársaságával, a Canadian Pacific Railwayel. Az egyezmény szerint az emlitett vasuttársaság megbizottai Európába utaznak azzal a feladattal, hogy az ő irányitásuk mellett érkezhessenek a svájci és az angol, esetleg az északeurópai bevándorlók Kanadába.

A vasuttársaság, amely hatalmas terület felett rendelkezik Kanadában, még azt a feltételt is elfogadta, hogy a bevándorlók rendkivül szerény alapon harmine esztendő leforgása alatt fizessék meg annak a területnek az árát, amelyet birtokukba vettek. Az első lefizetést csak két esztendővel a letelepülés után kell eszközölni.

A kormány ellenőrzése alá került a Western Colonization Association, egy hatalmas telepitési intézmény, a mely esztendőkön keresztül több-kevesebb sikerrel végzett telepitési munkát a nyugaton. A kormánynak az a célja, hogy a telepesket lehetőleg a vasutvonal mellett helyezzék el, abban a reményben, hogy igy előbb-utóbb — az Egyesült Államok mintájára — a vasutak mentén hatalmas, városjellegü telepek fejlődjenek ki.

Az általános hivatalos felfogás szerint az idei bevándorlók száma rövidesen százezerre fog rugni. Ugyanecsak a hivatalos felfogás vallja azt is, hogy mennél előbb szerzi meg a maga 400 ezer bevándorlóját, annál inkább számithat prosperitásra, számithat hatalmas fellendülésre s olyan gazdasági és ipari életre, amilyet Kanada eleddig nem ismert.

ÁRTALMASAK-E VAGY SEM AZ ARANYFOGAK A SZÁJBAN

A tokioi fogorvos-kongresszus véleménye az aranyfogakról és az aranykoronákról.

MINDGYAKRABBAN halljuk mostanában azokat a félmüvelt embereket, akik megemésztetlen tudományossággal dobálják az orvosi müszavakat felénk és feltétlen respektust követelnek a véleményeikkel szemben. Középponti megbetegedésekről, lymphatikus szisztemáról, idegrendszerről, a vérkeringés törvényeiről és a jóisten tudja, miféle nagyképü egyéb embertani misztériumokról beszélnek mostan azok, akik hallottak valamiről harangozni, de csak elmosódottan kongó hangon tudják visszhangzani a hallottakat.

Arról van szó, hogy ijedten adják ezek a professzionátus rémhir-tejesztők szájról-szájra azt a legujabb orvosi "felfedezést", mintha az aranyfogak halálos veszedelmet rejtenének magukban arra a szerencsétlen halandóra nézve, aki elég boldogtalanul viselni kénytelen őket. Azt állitják — és pedig a legnagyobb őszinteséggel — hogy az aranynak, ennek a legnemesebb fémnek, valami eddig még kideritetlen hibája van. Valami eddig még meg nem állapitott mérget tartalmaz, a mi behatol a szervezetbe és mindenféle ártalmas betegséggel fertőzi meg a gyanutlan halandót. És — valljuk meg — valaki mindig felül a rémhireknek. Igen, még itt Amerikában is, ahol pedig, hála Istennek, a kultura a legéletrevalóbb módon a fogápolásban fejezi ki magát, még itt is igen alkalmas ez a tévhit arra, hogy sok emberben megrenditse az orvosába vetett bizalmát. Holott az egész dolog teljesen nélkülözi az igazságot.

Onnan indult ki az egész, hogy az ujságok hirt adtak a legutóbb Tokióban tartott nemzetközi fogorvosi kongresszusról, amelynek keretében olyan nézetek hangzottak el, hogy az arany-korona alkalmazása lelkiismeretlen, vagy felületeles kezelés mellett több kárt okoz, mint hasznot. Megtörténik ugyanis, hogy nem pusztitja el a kezelő orvos a fog-idegeket alaposan, azok tovább tenyésznek és átviszik a bakteriumokat a szomszédos tövekre is. Még gyakrabbi az az eset, hogy a korona nem fedi tökéletesen a tömést, ételmaradékok nyomulnak alája, azok ott megrothadnak és megfertőzik az inyt.

Magában az aranyban azonban nincs semmi hiba. Természetes, hogy a szépérzék szempontjából helyesebb elől porcellán-fogakat elhelyezni, a hátsó fogak ellenben tartósság céljából egész bátran aranyból is készülhetnek. Nem is szólván a tömésekről, amik mindenesetre tanácsosabb, ha aranyval készülnek.

Hanem: válasszuk meg jól a kezelő orvosunkat.

Pénzküldés
Magyarországra és az elszakadt részekbe postán és sürgönyileg:
Hajójegyek
az összes vonalokra. — Kihozatali ügyek pontos és szakszerü elintézése.
Kiss Emil Bankháza
133 Second Avenue, New York, N. Y.
(A 8-ik utca sarkán.)
A Posti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője
A M. Kir. Államvasutak Menetjegyirodájának kizárólagos képviselője
Betétek biztos megőrzése és kamatoztatása.
Betéteket elfogadunk 10 dollártól kezdve és 4 százalék kamatot fizetünk. — A kamatot már negyedévenként a tőkéhez csatoljuk. — A pénzt bárki azonnal, felmondás nélkül visszakapja, akár személyesen jön érte, akár levélben kivánja.

A menyecske csókja édes,
De annál is jobb a négyes
A legjobban fogyó pipadohány a magyarok közt, azért, mert
A LEGJOBB.
hkz

UJBÓL
KAPHATÓ
az amerikai magyarság angol szókincsének közkedvelt tárháza, a legnépszerübb, a minden amerikai-magyar által ismert magyar-angol és angol-magyar
BIZONFY-FÉLE SZÓTÁR
A több mint ezer oldalas munka negyedik kiadásának nyomása befejeződött és a szétküldés megkezdődött.
Az angol-magyar és magyar-angol Bizonffy-szótár ára
Három Dollár és Ötven Cent
bérmentes postaküldéssel. Küldje be azonnal rendelését a pénzzel együtt, mert a szótárt a rendelések beérkezésének sorrendjében szállitjuk. A rendelés és a pénz erre a cimre küldendő:
SZABADSÁG
P. O. BOX 171,
CLEVELAND, OHIO.

AZ ACÉLMÁGNÁS RE ELKESEDIK A A PROHIBICIOÉRT

ary szerint a prohibiciós törény használ a munkásoknak és munkaadóknak.

NEM KELL MÓDOSITÁS.

munkások is szárazok — ondja az acéltruszt elnöke.

NEW YORK, julius 31. — lbert H. Gary, a United States teel Corporation elnöke, a mai ap folyamán azt a kijelentést tte, hogy a prohibició rendkil használt az amerikai munisoknak, főként azoknak, akik acéltelepeken vannak alkalgazva. Gary szerint a prohibició büntetések számának csökkenséhez járult hozzá, biztositotta munkások egészségét, szaporitta a betétjeiket s feltétlenül nditett a munkások családi elyzetén.

Azonkivül fokozta a munkákban a munkakedvet — mond Gary — s megerősitette benek a loyalitást a munkaadókil szemben. Gary azt is hangoztta, hogy az United States teel Corporation függetlenül soktól az erkölcsi és anyagi előöktől, amelyeket a prohibició ztositott munkásai részére, a rohibició mellett foglal állást, ert ez a törvény általában nelte a közjólétet az Egyesült llamokban.

Gary egyáltalában nem hive prohibiciós törvény módositáinak.

— Vajjon a könnyü bor és r mozgalomnak nem lehetne-e nt megnyerni? — kérdezte a ires acélmágnástól egy ujságó.

— Nem vagyok hive a prohiciós törvény módositásának — olt a válasz. — Lehet, ha anak idején, mielött a prohibició rvényeröre emelkedett, megkéezték volna a véleményemet bben az ügyben, akkor azt a álaszt adtam volna, hogy a önnyü bort és sört favorizálom. mióta azonban a prohibició rvényeröre emelkedett s kellőépen kipróbálták, arra a következtetésre jutottam, hogy az merikai nép jóvolta szempontból sokkal jobb, ha a törényt meghagyjuk jelenlegi formájában, mint hogyha változtani akarunk rajta. Meggyőződésem szerint nagy hibát követünk el, ha a törvényen változtatnánk.

Kereken kijelentem — folytatta Gary őszinteségi rohamát — hogy a prohibiciós törvény jelenlegi formájában rendkivül asznált az amerikai munkásság erkölcsi és gazdasági életének. Szerem állitani, hogy a munkáink különbek lettek magánletükben, mint amilyenek a multban voltak az alkohol folyamos kisérésénél fogva; s ezt a véleményemet merem kiegészitni azzal a megjegyzéssel, hogy anyagilag is konszolidálódottabb szintet élnek, mint azelőtt.

Főként azt akarom hangsuzni — folytatta az alkoholellalom lelkes hive — hogy munkásaink munkaerejét megszilárditotta, megerősitette ez a törény s határozottam elmélyitette ennük a loyalitást a munkaadók iránt. Az alkohol tulságos használata a multban sokkal szerrációkhoz, sokszor az agy mos eltévelyedéseihez vezetett ezek az állapotok, hála Istenek és a prohibiciós törvénynek, egszüntek.

Azt is figyelembe kell venünk, hogy a prohibiciós törvény etbeléptetése óta feltűnően ökkent az örültek házainak és börtönök lakóinak száma. Nagy edmény, figyelemreméltó eredény. Mennél inkább figyelembe kisérem a prohibiciós törny hatását, annál inkább érlem meg bennem az a meggyődés, hogy erre a törvényre likség volt, hogy ezt a törnyt módositani fölösleges és yáltalában nem kivánatos erőldés lenne. Sőt tovább megyek: erem azt állitani, hogy a munsság tulnyomó többsége "száz." Persze a "nedvesek" szetik azt hangoztatni, hogy a unkások nem akarnak beletődni a prohibicióba. De amikor t mondják, csak a vágyukat jezik ki. A tényállás az, hogy érdemes munkások maguk is látják a prohibiciós törvény gyszerü áldásait.

ELÜTÖTTE A VILLAMOS A REÁ VÁRAKOZÓ NŐT.

ELYRIA, O., jul. 31. A hatannégy éves Mrs. Elizabeth uchu, aki leányának meglátotása után Lorainba akart sszatérni, olyan közel állt a néhez a villamosra várakozó, hogy elütötte az és megölte.

AZ ACÉLMÁGNÁS LELKESEDIK A PROHIBICIOÉRT

Gary szerint a prohibiciós törvény használ a munkásoknak és munkaadóknak.

NEM KELL MÓDOSITÁS.

A munkások is szárazok — mondja az acéltruszt elnöke.

NEW YORK, julius 31. — Elbert H. Gary, a United States Steel Corporation elnöke, a mai nap folyamán azt a kijelentést tette, hogy a prohibició rendkivül használt az amerikai munkásoknak, főként azoknak, akik az acéltelepeken vannak alkalmazva. Gary szerint a prohibició a büntények számának csökkentéséhez járult hozzá, biztositotta a munkások egészségét, szaporitotta a betétjeiket s feltétlenül lenditett a munkások családi helyzetén.

Azonkivül fokozta a munkásokban a munkakedvet — mondja Gary — s megerősitette bennük a loyalitást a munkaadókkal szemben. Gary azt is hangoztatta, hogy az United States Steel Corporation függetlenül azoktól az erkölcsi és anyagi előnyöktől, amelyeket a prohibició biztositott munkásai részére, a prohibició mellett foglal állást, mert ez a törvény általában emelte a közjólétet az Egyesült Államokban.

Gary egyáltalában nem hive a prohibiciós törvény módositásának.

— Vajjon a könnyü bor és sör mozgalomnak nem lehetne-e Önt megnyerni? — kérdezte a hires acélmágnástól egy ujságiró.

— Nem vagyok hive a prohibiciós törvény módositásának — volt a válasz. — Lehet, ha annak idején, mielött a prohibició törvényerőre emelkedett, megkérdezték volna a véleményemet ebben az ügyben, akkor azt a választ adtam volna, hogy a könnyü bort és sört favorizálom. Amióta azonban a prohibició törvényerőre emelkedett s kellőképen kipróbálták, arra a következtetésre jutottam, hogy az amerikai nép jóvolta szempontjából sokkal jobb, ha a törvényt meghagyjuk jelenlegi formájában, mint hogyha változtatni akarunk rajta. Meggyőződésem szerint nagy hibát követnénk el, ha a törvényen változtatnánk.

Kereken kijelentem — folytatta Gary őszinteségi rohamát — *hogy a prohibiciós törvény jelenlegi formájában rendkivül használt az amerikai munkásság erkölcsi és gazdasági életének. Merem állitani, hogy a munkásaink különbek lettek magánéletükben, mint amilyenek a multban voltak az alkohol folytonos kisértésénél fogva;* s ezt a véleményemet merem kiegészitení azzal a megjegyzéssel, hogy anyagilag is konszolidálódottabb életet élnek, mint azelőtt.

Főként azt akarom hangsulyozni — folytatta az alkoholtilalom lelkes hive — hogy munkásaink munkaerejét megszilárditotta, megerősitette ez a törvény s határozottam elmélyitette bennük a loyalitást a munkaadók iránt. Az alkohol tulságos használata a multban sokkal aberrációkhoz, sokszor az agy kinos eltévelyedéseihez vezetett s ezek az állapotok, hála Istennek és a prohibiciós törvénynek, megszüntek.

Azt is figyelembe kell vennünk, hogy a prohibiciós törvény életbeléptetése óta feltűnően csökkent az örültek házainak és a börtönök lakóinak száma. Nagy eredmény, figyelemreméltó eredmény. Mennél inkább figyelemmel kisérem a prohibiciós törvény hatását, annál inkább érlelődik meg bennem az a meggyőződés, hogy erre a törvényre szükség volt, hogy ezt a törvényt módositani fölösleges és egyáltalában nem kivánatos erőlködés lenne. Sőt tovább megyek: merem azt állitani, hogy a munkásság tulnyomó többsége "száraz." Persze a "nedvesek" szeretik azt hangoztatni, hogy a munkások nem akarnak beletörődni a prohibicióba. De amikor ezt mondják, csak a vágyukat fejezik ki. A tényállás az, hogy az érdemes munkások maguk is belátják a prohibiciós törvény nagyszerü áldásait.

ELÜTÖTTE A VILLAMOS A REÁ VÁRAKOZÓ NŐT.

ELYRIA, O., jul. 31. A hatvannégy éves Mrs. Elizabeth Buehn, aki leányának meglátogatása után Lorainba akart visszatérni, olyan közel állt a sinekhez a villamosra várakozva, hogy elütötte az és megölte.

RENGETEG KÁROKAT OKOZ A NÖVEKEDŐ BÜNHULLÁM

Évente több, mint hárommilliárd az ország vesztesége bünselekmények következtében és ez a szám egyre növekedik. — A büncselekmények okozta károk kimutatása.

A National Surety Company tegnap közzétett kimutatása szerint az elkövetett büncselekmények évente hárommilliárd dollárnál is többe kerülnek az országnak.

Seymour L. Cromwell, a new yorki értéktőzsde titkára szerint a legtöbb kárt a részvénycsalások okozzák, még pedig évente egymilliárd dollárt. A hiteltisztviselők országos intézetének titkára szerint a hamis bukások folytán évente négyszázmillió dollárnál is többet veszit az ország közönsége.

Ha ezt a statisztikát a lakosság számával arányositjuk, akkor az derül ki, hogy a gazemberségek Amerikában minden egyes férfinek, asszonynak és gyermeknek minden egyes esztendőben átlagosan harmine dollár kárt okoznak.

Dühöng a bünhulliám.

William B. Joyce, a National Surety Company igazgatósági elnöke szerint a bünözés sohasem vert még Amerikában akkora hullámokat, mint a jelen időben. Rámutatott arra, hogy a bünselekmények okozta évenkénti három milliárd dolláros kár ötszázmillió dollárral haladja meg az ország egész évi behozatalának összegét.

Az adatokat a washingtoni közgazdaságtani egyesülés ajánlatára gyüjtötték egybe. Annak főbb pontozatai a következők:

Büncselekmény.	összeg.
Részvénycsalások	$1.000.000.000
Hitelcsalások és hamis bukások	400.000.000
Rablás, lopás és jogtalan eltulajdonitás	250.000.000
Sikkasztás	100.000.000
Hamisitás	100.000.000
Kikötői rablások, kalózkodás és vámhivatali csalások	100.000.000
Vasuti teherlopások	25.000.000
Épitkezési csalások	25.000.000
Összesen:	$2.000.000.000
Vegyes másféle büncselekmények	1.000.000.000
Összesen:	$3.000.000.000

Hogy az egyes büneselekmények körül milyen óriási a szaporodás, mutatja az alábbi összehasonlitó táblázat arról, hogy a biztositó társaságok rablásokért és sikkasztásokért micsoda összegeket fizettek ki:

Év.	Sikkasztás.	Rablás.
1919	1.396.081	886.045
1913	2.030.201	1.298.888
1918	3.060.348	2.964.790
1919	4.633.604	5.660.305
1920	5.623.819	10.189.853
1921	8.270.000	11.500.000

És a jelen évben még nagyobbak lesznek a számok az egész vonalon. A bünhullám oka a szakértők szerint a törvény elleni tiszteletlenség, amelyet a háboru okozott, a gyülölet a vagyonos osztályok ellen, a fizetett éhbér fizetések, a munkanélküliség, a munkaadók gondatlansága az alkalmazottak megválogatása körül, a könyvből olvasott bolsevizmus és anarchia, végül pedig a fényüzési vágy.

20% HASZON A „TÖRVÉNYES" UTON BELOPOTT ITAL UTÁN

Az angol hadsereg egy magasrangu tisztjének megtisztelő ajánlata. — Italcsempészet a tizenkét mértföldes zónán tul.

LONDON, julius 31. — Sir Brodrick Cecil Hartwell Bart, az angol hadsereg egy nyugalmazott őrnagya, egyáltalában nem hisz abban, hogy Anglia valaha is belemenjen az Egyesült Államoknak abba a propoziciójába, hogy az idegen hajókat a tizenkét mértföldes zónán tul is átvizsgálják, van-e rajtuk szeszesital, vagy sem. Az őrnagy erről a tervről csak nevetve tud megemlékezni.

Mindez azonban nem volna megemlitésre méltó. Az azonban már igen, hogy az őrnagy, e hitére támaszkadva, "legitim" szeszesempész flottát akar szervezni!

— Husz percent havi jövedelmet igérek mindenkinek a tőkéje után, mondja az őrnagy, aki a vállalkozásomban részt vesz. Arról van szó, hogy a hajóim husz mértföldnyire az Egyesült Államok partjaitól le fognak horgonyozni. Megvárjuk a ki és bejövő hajókat, a melyeknek italra van szükségük és nagyszerü haszon mellett eladjuk nekik a készletünket.

Sir Cecil ezt a lehető legkomolyabban mondja, dacára annak, hogy csak nevet az Egyesült Államok tervén.

— Azt mondják, hogy az én tervem, mondta ismét az őrnagy, még kinosabbá fogja tenni azt a feszültséget, ami az italkérdés miatt most Anglia és az Egyesült Államok között fennáll. Ezt nem hiszem. Sőt, ennek az ellenkezőjét hiszem. Azt hiszem, hogy az én tervem meg fogja az angolok és amerikaiak között szilárditani a jóviszonyt.

És ismét hahotázva nevetett.

A terv már annyira komoly fordulatot vett, hogy az első hajó a legrövidebb időn belül el fog indulni, ötezer láda pálinkával.

Ezzel szemben George Wilson, az angol száraz liga elnöke, kijelentette, hogy a lehető legmélyebben fel van háborodva az őrnagy terve miatt. És kijelentette, hogy ebben az ügyben interpelláltatni fog a képviselőházban.

— Mégis csak disznóság, mondja, hogy Anglia hadseregének egy tisztje ennyira sülyedjen, hogy rumkalóz legyen!

Angliában érdeklődve várják a fejleményeket.

ELFOGTÁK AZ ELŐKELŐ POLGÁRT MINT BANDITÁT.

LA GRANDE, Ill., jul. 31. — A rendőrség letartóztatta George O. Hinckiffet, La Grange egyik vezető polgárát az alatt a gyanu alatt, hogy ő volt a bandita, aki Byron Porter rendőrt agyonlőtte autóüldözés közben. Egy pár cipő, amit a holttest mellett találtak, Hinckliff cipőjének bizonyult, valamint az elhagyott bandita autójában is az ő kocsijára ismertek.

FELHUZTÁK UJBÓL A LETÉPETT ZÁSZLÓT.

HOBOKEN, N. J., jul. 31. — Az I. W. W. szervezet helybeli központi hivatalának épületéről egy csapat hazafias érzelmü kikötőmunkás letépte és sárbataposta a vörös zászlót szombaton. A zászlót sárosan, tépetten ujból felhuzták az I. W. W. szervezet tisztviselői, akik szombaton csak nehezen udtak menekülni a kikötőmmunkások elől.

BECSÜLETES

elintézést nyernek bankházunkban a következő ügyek:
DOLLÁRKIFIZETÉSEK
PÉNZKÜLDÉSEK
BANKBETÉTEK
CSEKKSZÁMLÁK
HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI
KIHOZATALI
OHAZAI ÜGYEK.

Nyitva reggel 9-től este 8-ig, hétfői napokon este 9-ig. Állami bankfelügyelőség ellenőrzése alatt 20 év óta áll fenn a

SCHWABACH BANKHÁZ

1345—1. AVENUE, 72-ik utca sarkán, NEW YORK.

RABLÓTÁMADÁS VONATKOCSIBAN

A banditák 70.126 dollár zsák mánnyal menekültek el. — Megindult az üldözés.

SCRANTON, Pa., julius 31. Hét bandita Mossie közelében kirabolta a Laurel Line egyik kocsiját. A banditák egy embert megöltek, négyet pedig megsebesitettek. A zsákmányuk 70.126 dollár volt. Ez az összeg az ottani kőszénbányáknak heti munkabére volt. A banditáknak sikerült elmenekülniök a zsákmánnyal.

Egy Edward Murphy nevezetü utast agyonlőttek a banditák, P. J. Derkint és Archie Hensallt, a West End Coal Co. fizetőmestereit megsebesitették. Másik két utas is megsebesült, azonban sérüléseik könnyebb természetüek.

Hensall és társa vitték a pénzt, hogy abból a munkásokat kifizessék. Mossie közelében, amikor a vonat pár pillanatra megállott, két ember jött fel a kocsiba és csatlakoztak ahhoz az öt emberhez, akik már előzően felszállottak. Pár pillanatig halkan tanácskoztak, majd felszólitották a fizetőmestereket, hogy adják át nekik a pénzt. Amikor ezek a követelést visszautasitották, tüzelni kezdtek Hensall felé. A lövések egy része az utasokat találta, mig a többi a kocsi falába furódott.

Amikor a pénzt elszedték, a banditák Wilkesbarre felé elmenekültek egy nagy autóban; amely nyilvánvalóan rájuk várakozott.

SZÜNTESSÉK BE A VIZUMOKAT

Nagyon lecsökkent az amerikai utasok száma Európában.

A VIZUMOK ÁRA.

Sok amerikainak elvette a kedvét az utazástól.

NEW YORK, N. Y., jul. 31. Junius havában és julius első felében ugyan nagy számban mentek amerikai turisták Európába, de még sem akkora számban, mint az előtte való esztendőben. S a hajótársulatok közlése szerint az utasok inkább azokat a hajókat választották, amelyeken az első és második osztályt egybekapcsolták, ellenben az első és másodosztályu hajókon erősen észlelhető a különbség az utasok tavalyi és idei száma között.

Vajjon mi az oka annak, hogy az amerikaiak idén kisebb érdeklődést tanusitanak, mint amilyet tavaly tanusitottak? A magyarázata az, hogy az utlevél árak s határmenti kellemetlenségek, amelyek sokszor elkerülhetetlenek, sok amerikainak elvették a kedvét az európai utazástól.

A háboru előtt Oroszország és Törökország kivételével az amerikaiak utlevél nélkül, mindenfajta molesztálás nélkül utaz hattak bárhol Európában. De a háboru utáni állapotok utazási szempontból is vajmi másként festenek a multnál. Miután a fegyverszünet megkötése óta az Egyesült Államok minden idegentől tiz dollárt kér az amerikai vizumért, tehát az európai országok is ezt az árát szabták meg a vizumnak az amerikaiak részére.

Anglia ebből a szempontból sokkal gyakorlatibbnak bizonyult, amennyiben olyan értelmü szerződést kötött Franciaországgal, Hollandiával, Svájccal és Spanyolországgal, amelynak alapján az angol üzletembernek semmit sem kell fizetnie a vizumért, ha ezeket az országokat meglátogatja, aminek másik előnye meg az is, hogy nem kell fél napot bosszankodva eltöltenie az illető ország konzulátusi hivatalában.

Jellemző például, ha valaki Konstantinápolyból Bécsbe akar utazni, a török rendőrségtől, a szövetségesek rendőrségétől, a görög, bolgár, jugoszláv és osztrák konzultól kell a vizumot megszereznie, ami magában vévet ötvenöt dollár kiadást jelent. Hát bizony még az amerikai utasok sem hajlandók egykönnyen ötvenöt dollárt ilyen célra elköltení, akármennyire a dollárok hazája az Egyesült Államok. Hir szerint mozgalom indult meg olyan irányban, hogy ezt a kérdést olykép oldják meg, hogy az ideinél nagyobb számban menjenek utasok Amerikából Európába. Hogy a mozgalom eredménnyel fog-e járni, az természetesen kérdéses.

RABSZOLGÁNAK SZÜLETETT ÉS NAGY VAGYON URA MA

Uncle John Merrywethernél beteljesedett az, amit az édesanyja megálmodott. — Folyékony arany a farmon. — Az Urat fogja továbbra is szolgálni az öreg.

SAN ANTONIO, Tex., jul. 31. Amikor "Uncle John" Merrywether még kicsi rabszolgagyerek volt Tennesseeben a polgárháboru előtt, gyakran hallotta az édesanyjától a mesét arról az arannyal telt fazékról, amely ott van ahol a szivárvány a földdel találkozik.

És ez bizony igen régen volt.

Amikor a polgárháboru bevégződött és a rabszolgák felszabadultak, az öreg "Squire" Merrywether összepakkolta a cókmókját és a családjával együtt a texasi Caldwell megyébe hurcolkodott.

Farmot vesznek.

Itt azután nagy szorgalommal és takarékossággal az öreg "Squire" egy ötven akeres farmocskát szerzett magának. Nem volt valami nagyszerü birtok, azonban elegendő volt ahhoz, hogy az öreget és a gyerekeit együttartsa egy fedél alatt.

Amikor az öreg meghalt, a farmot a fiu kapta, aki bizony lemondott régen arról, hogy valaha is eljusson oda, ahol a szivárvány a földdel találkozik és ahol az arany leledzik. "Uncle John" felnevelte a családját és nem szenvedett senki szükséget a kabinjában. Az arca verejtékes munkájával eleget keresett ahhoz, hogy az adóját fizesse, a gyerekeit iskolába küldje hétköznapokon és templomba vasárnap.

Az öregnek öszvérfogata volt és vasárnaponként egy öreg öszvér vitte a gyerekeket a templomba, amelynek az öreg dékánja volt.

A várost pedig Prairie Lee nek hivták.

Csak ugy nézett ki, mint a településő többi városa. Volt benne "general store", volt benne kovácsmühely, egy-két templom. Egyébként mintha a világ elfelejtette volna a helységet és mintha az utóbbi elfeledte volna, hogy része a világnak.

Mig végre egy szép napon egy fiatal geológus jelent meg Prairie Leeben, keresve azt a bizonyos aranyat, amely ott van elásva, ahol a szivárvány a földdel találkozik.

Az öreg "Uncle John" beleegyezett abba, hogy a fiatal ur turkálhasson a farmon, ha kedve telik benne. Azonban reményt nem táplált a vállalkozáshoz.

Olajat találtak.

Az öreg ur csalódott. A fiatal geológus olajnak kétségtelen nyomait találta a mező talajában.

Most már az egyik olajkut napi ötszáz gallon "folyékony aranyat" ad. Most már másik két kutat ásnak, amelyek még többet igérnek nyujtani. "Uncle John" most már napi százhuszonöt dollárt kap az első kut után. És ötven kutra van hely a Merrywether farmon és még mindig marad elegendő föld a gaździlkodásra is.

Hetven éves korában "Uncle John" látja, hogy az édesanyja regéje valóra vált.

Élete alkonyán gazdag emberré lett a szegény volt rabszolga. Már most is sokkalta több pénze van, mint bármikor is álmodta valna. Amikor megkérdezték, hogy mit csinál a vagyonával, ezeket felelte:

"Az Urat fogom továbbra is szolgálni. Mert mit ér az ember, ha az egész világot nyeri meg, amikor a saját lelkét veszti el."

A KÜLFÖLDRŐL JÖVŐ PÓSTA ÉS AZ AMERIKAI HAJÓZÁS

New miniszter tanulmányozza a bonyodalmat és annak okait. — A francia és az angol postahatóságok visszatartják a postát az amerikai hajóktól és francia és angol hajókra rakják.

WASHINGTON, jul. 31. — New postaügyi miniszter személyes tanulmányozás tárgyává tette a külföldi posta kérdését, kapcsolatban azokkal a panaszokkal, hogy a külföldről jövő amerikai postát visszatartják az amerikai hajóktól és azokat inkább francia és angol hajókra rakják.

Egyelőre nem derült ki tisztán az, hogy mennyiben állandó gyakorlata a francia és az angol kormányoknak a posta visszatartása és az, hogy az amerikai hajók helyett inkább a saját hajóikra rakják a postazsákokat, azonban az merikai postahatóságok által vezetett lajstromozás adatai azt mutatják, hogy ez igenis általános gyakorlat.

Ennek a gyakorlatnak csupán egyik esete volt az, ami a napokban történt meg. A Homeric angol hajó hatezerötszáz postazsákot hozott. New Yorkba, mig a közvetlen előtte indult amerikai Leviathan fedélzetére csak harmincegyet adtak fel. Ugyanekkor azonban még jobban bonyolitja a helyzetet az, hogy ezek az angol és francia postaszállitó hajók egyben beván dorlókat is szállitanak Amerikába, miért is sokszor, hogy a kvótába bejuthassanak, meg kell lassitaniok a menetüket és el kell halasztaniok az érkezésüket. Ez természetesen ujabb késedelmet jelent a postaszolgálatban.

New postaügyi miniszter hivatkozik arra, hogy az Egyesült Államok hajói ma egyedül állanak abban, hogy azokon rendes hivatalos postaszolgálat van. Ezt a szolgálatot Anglia, Franciaország és Németország a háboru alatt megszüntették. Már most természetes, hogy az esetben, ha e hajók helyett angol, vagy francia hajókra rakják a postát, minden körülmények között késedelem áll be a levelek kézbesitésében, mert hiszen az amerikai hajókon elvégzik a küldemények szortirozását, szétosztását, szóval mindennemü postai munkát még a kikötőbe való beérkezés előtt, mig az angol és a francia hajókra tett postának ugyane munkáját csak New Yorkban végezhetik el.

Az amerikai törvényhozás a kimenő külföldi posta dolgában elsőbbséget biztositott az amerikai hajóknak. Ezt az intézkedést mostanában végrehajtják ugyan, azonban mégis rendkivül sok postaküldemény jut a külföldi regisztrálásu hajók fedélzetére is. Viszont az amerikai hajók alig kapnak külföldi postát Anglia és Franciaország részéről, mert ami postát hoznak, az csak nem kizárólag Brémából való.

Anglia azelőtt azt állitotta, hogy mindig a leggyorsabb hajókra rakja a postát. Eddig azonban az ő hajói voltak a leggyorsabbak. Viszont a postai unio szabályai szerint minden ország köteles arra törekedni, hogy a posta a lehető legrövidebb idő alatt rendeltetési helyére kerüljön. Ma pedig az amerikai hajók gyorsaság tekintetében nemcsak vetekszenek az angol hajókkal, hanem, például a Leviathan esetében, meg is haladják azokat.

MOSZKITÓCSIPÉSTŐL MEGHALT A TANÁR.

JERSEY CITY, N. J., jul. 31. Dr. Henry Snyder 66 éves iskolaigazgató meghalt annak következtében, hogy megcsipte egy moszkitó. A tanárt a Ocean Cityben tartott tanárgyülés alkalmával csipte meg kezén a moszkitó. Csakhamar maláriája támadt a csipés következtében, majd tüdőgyulladás állott be. Özvegye és öt gyermeke gyászolja.

GYERMEKÉT KÖVETELI A HALÁLRAITÉLT ANYA.

CHICAGO, jul. 31. — Mrs. Sabelle Nitti-Crudelle, az első chicagoi nő, akit akasztófára itéltek, ma Joseph Sabath biró elé megy avval a kéréssel, hogy négy éves Mary nevü leányká ját engedje be hozzá a siralomházba, hadd legyen mellette élete utolsó napjaiban.

ÓCSKAVAS KERESKEDÉS VOLT A GYOMRÁBAN.

MERIDAN, Miss., julius 31. — Featherstone Thomas, a philadelphiai (Miss.) elmegyógyintézet betege gyomorfájásról panaszkodott. Megoperálták és nagy ámulatra harminckét sarkantyu csontot, 2 órarugot, egy darab drótot, hat nadrággombot és egy nickelt találtak a gyomrában.

OLYAN, MINT A JÓ SZÜR!

MEGFIZETHETETLEN.

NYÁRON HÜSIT, TÉLEN MELEGIT!

Ez a

ROYAL SÓSBORSZESZ

Mikor nyáron a munkától halálra fáradtan ér haza, dörzsölje be magát lefekvés előtt és reggel frissen kel fel a napi munkára.

Nyilalás, reuma, szaggatás, meghülés esetén megbecsülhetetlen, mindig tartsa a háznál, csak arra vigyázzon, hogy a valódi Royal-félét kapja.

Saját kárán tanul az, aki nem követeli meg, hogy a boltos, a patikus a valódi

ROYAL SÓSBORSZESZT

adja neki. Hogy pórul ne járhasson, legjobb, ha közvetlenül a feltalálóhoz fordul és a rendeléssel a pénzt annak küldi be. Egy nagy üveggel 90 centért, hat üveggel pedig 4 dollár és 50 centért postafordultával meg fogja kapni, ha a rendelését a pénzzel együtt erre a cimre küldi:

ROYAL MFG. CO.

Duquesne, Pa.

A VAKÁCIÓZÓ DIÁK KERESETE

A Yale egyetem diákjai, akik nyáron megkeresik a tandijat, meglehetősen jól pénzelnek.

NEW HAVEN, jul. 31. — A Yale egyetemnek az az irodája, amely számon tartja, hogy az egyetem hallgatói közül azok, a kik a tandijat a nyáron munkával keresik meg, azt jelenti, hogy ezek a hallgatók az idei szezonban 83,673 dollárt kerestek.

A jelentés szerint az idén a hallgatók nem tódultak olyan nagy mértékben az ügynöki foglalkozásra, mint mellékkeresetre, mint az előbbi években. Ennek az oka az, hogy a diákok rájöttek: a kereskedők kihasználják őket. A közönség egy vakáción levő és tandijat kereső diáktól szivesebben vásárol, mint egy hivatásos ügynöktől, ezt tudják a kereskedők — és mégis, sokkal kevesebb jutalékot adtak nekik, hint a hivatásos ügynököknek.

A Yale diákjai a vakáció alatt a legkülönbözőbb foglalkozásokat üzik — ugyszólván semmitől se riadnak vissza. Van közöttük matróz, sőt fütő, de van közöttük szálloda manager is.

A BEVÁNDORLÓK FIGYELMÉBE.

A boldogulás egyik főfeltétele az, hogy szóval és irásban érintkezni tudjunk azokkal, akik körülöttünk élnek. Az Amerikába bevándorolt magyar embernek, legyen az bármilyen foglalkozásu, elengedhetetlen szüksége, hogy ismerje, beszélje és értse az angol nyelvet. Enélkül sem munkát, sem boldogulást nem talál ebben az országban. A nyelv megtanulása s annak olyan mértékü elsajátitása, hogy beszélni és érintkezni tudjunk másokkal, megkivánja azt, hogy alkalmas gyakorlati segédeszköz álljon az rendelkezésünkre. Látja a nagy szükségletet, amely egy jó angol-magyar nyelvtan iránt megnyilvánul, a Green Béla-féle AMERIKAI NYELVMESTER ben a nyelvtanulás egészen uj módszere nyilvánul meg. Ezen könyvnek most jelent meg a második, javitott és bővitett kiadása. Az amerikaszerte előnyösen ismert Kerekes Testvérek magyar könyvkereskedő cég (főüzlet: 208 East 48 Street fióküzletek: 1464 Third Ave. és 1508 Second Ave., New York City) Green Béla ur "Amerikai Nyelvmester"-ének szerzői jogát megvette és szálltal az egyedárusitói jog tulajdonosává lett. Ezen könyvet $1.50 beküldése ellenében bárki megkaphatja, mig kereskedők és viszontelárusitók megfelelő árengedményben részesülnek. A cég kivánatra bárkinek szivesen küldi ingyen teljes könyv-, kotta-, lemez- és zongorahenger-árjegyzékét. 179

MARYLAND ÁLLAMBAN ÁRVIZEK PUSZTITANAK.

BALTIMORE, Md., julius 31. Maryland nyugati részét a Patapsco folyó, amely nagy esőzések folytán megáradt, elöntötte. Sok száz család menekült kétségbeesve a pusztitó árviz elől.

SZÜNTESSE A BŐRVISZKETÉST

Zemo, a tiszta, antiszeptikus folyadék, azonnal könnyebbedést nyujt.

Egy megbizható, biztos kezelés van, mely könnyiti a viszketés szenvedéseit és enyhiti a bőrt.

Kérjen bármely gyógyszerésznél egy 35c vagy $1.00 üveg Zemot és használja előirás szerint. Rövidesen észleli, hogy az ingerlés, pörsenés, bőratka, Eczema, foltok, sömörbajok, rövidesen elmulnak.

Zemo a beható, kielégitő folyadék az a mi szükséges, mert elhajtja a legtöbb bőrkiütést, a bőrt puhává, simává és egészségessé teszi. Hird.

A változás korában Megszünteti a fájdalmakat

Olyan nőknek, kik Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundjára támaszkodnak.

Greenville, Pa.—"Szedtem az orvosságát a változás korában és csodákat müvelt nálam. Ágyban feküdtem, amikor szedni kezdtem és 95 fontot nyomtam. Forróság öntött el oly ideges és gyenge voltam, hogy minden elsötétedett előttem és nem láttam. Ültem és sirtam és nem tudtam, hogy miért sirok. Amióta Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundját szedem, fiatalabbnak érzem magam, mint tiz évvel azelőtt, a barátnőim mind azt mondják, hogy fiatalabbnak nézek ki s ezt mind a Vegetable Compoundnak köszönhetem. Minden nőnek örömmel válaszolok, aki esetemre vonatkozólag ir nekem."—Mrs. JOHN MYERS, 55 Union St., Greenville, Pa.

Sok ehez hasonló levél hozatott már nyilvánosságra, melyek Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundjának a jóságát bizonyitják. Ezek oly nőknek az őszinte megnyilatkozásai, akik leirják állapotukat, ugy ahogy tudják, e jól ismert orvosság szedése előtt és után.

Levelekben sokszor hajlandóknak nyilatkoznak válaszolni oly nőknek, a kik irnak nekik. Ez egy ajánlat, amit a hála és a másokon való segités akarata diktál nekik.

AZ UJ AUGUSZTUSI REKORDOK KIVÁLÓAN JÓK

MAGYAR:

73871 Ha az Isten meghallgatná az én kivánságom.
A katona utolsó levele.
73844 Volga-keringő.
Elkerülsz, mert szegény vagyok.

NÉMET:

68618 Die meistersinger — Walthers Preislied.
Die meistersinger — Am Stillen Herd.
73893 Weine nicht.
Ein reinisches madchen by reinischem Wein.
73846 Nachtigallen Lied.
Sei nicht böse.
73847 Sonntag ist's.
Abendglocken.
73894 Leb'wohl schwarz—braun Maegdelein.
Herrgott, am blühenden Neckarstrand.
550 Der billige Jacob auf der Mess.
Das begraebniss meiner Schwigermutter.

VICTOR, ODEON, OKEH, ARION.

Jöjjön a West Side legkényelmesebb zene-üzletébe.
MAGYARUL ÉS NÉMETUL BESZÉLÜNK!

THE SVEHLA MUSIC HOUSE CO.

1872 W. 25th St., közel a Bridge Ave.-hoz.
CLEVELAND, O.

SUNNY SUSAN CREAM
REMOVES FRECKLES AND TAN
ON SALE ALL DRUG STORES

HIRADÁSOK A SZÜLŐHAZÁBÓL

Mi történik Magyarországon? — A Szabadság budapesti szerkesztőségének eredeti tudositásai

MEGDRÁGULT A LEVEGŐ A MARGIT-SZIGETEN

A MARGIT-SZIGETET nem régen bérbe vette az Amerikai Magyar Bank. Eddig a beléptidij 50 korona volt és most 150 koronára akarja felemelni. Erről az eseményről a "Magyarország" a következőket irja:

A levegőt drágitják meg a Margitsziget uj bérlői, a levegőt, amely mégis legszorosabban vett szükségleteink közé tartozott, s most a rohamos drágitások során ez is fényüzéssé válik. A kánikulai hőrengetegből csak sulyos adó árán juthat ki az izzadó polgár, a 200 koronás villamosjegy szinte elviselhetetlenül sulyos teher. A Margit-szigetre eddig 50 koronáért juthattunk be, 50 koronáért láthattunk pázsitot, zöldelő fákat, virágokat és szivhattunk egy kis jó levegőt, az uj bérlők azonban ugy találják, hogy 50 korona ezért nagyon kevés és a jó levegőt ennek az összegnek háromszorosával kell megfizetni. Pedig a legutóbbi villamostarifaemelés intő példával szolgálhatott volna, mert amit a villamosvasut a tarifaemeléssel a réven nyert, azt elvesztette a vámon, mert az utasok száma tagadhatatlanul megfogyatkozott.

IZGALMAS PER A BIRÓSÁG ELŐTT TIZ DOLLÁR MIATT

DEBRECEN „SZENZÁCIÓJA"

A DOLLÁR nagyon nagy ur Magyarországon, amely ki rog tünni az alábbi sorokból **Tiz dollár** már napok óta foglalkozatatja a debreceni rendőrbirót és az ügy olyan nagy port vert fel, hogy a debreceni lapok hasábokon át foglalkoznak vele.

Az előzményekről már hirt adott a **Szabadság**. Jelentettük, hogy Rosenfeld Endre debreceni bankbizományos feljelentést tett a rendőrségen Reichmann Vilmos Széchenyi utca 22. szám alatti szesznagykereskedő ellen, aki állitólag a nála letétbe helyezett 25 darab Atlantica részvényét és 550 dollárját nem akarja visszaadni, illetve azoknak átvételét tagadja. Ez az ügy jelenleg a vizsgálóbiróságnál van s igy a valódi tényállás még nines tisztázva.

Rosenfeld minden áron be akarta bizonyitani, hogy Reichmann a Devizaközpont megkerülésével — mert dollárt csak ott szabad eladni — üzletszerüen foglalkozik dollárüzletekkel és ezért átadott Rosenfeld Király Zsigmond hentesmesternek tiz dollárt, azzal az utasitással, hogy ezeket az ő — Rosenfeld — jelenlétében adja el Reichmann Vilmosnak.

Rosenfeldnek és Királynak vallomása szerint ők le is mentek Reichmann Vilmos Széchenyi utca 22. szám alatti lakására, ahol **a tiz dollárt Reichmann 30,000 koronáért meg is vette.** Rosenfeld Endre ekkor, meg lévén a tanuja a valutakihágásra vonatkozólag, **haladéktalanul megtette a feljelentést a rendőrségen Reichmann ellen.**

A rendőrségnek azonban más volt az álláspontja. Tekintettel arra, hogy ebben a valutakihágásban Királynak és Rosenfeldnek is aktiv része volt, dr. **Kojáry Zoltán rendőrfogalmazó ugyanilyen cimen ellenük is meginditotta az eljárást.**

A tárgyaláson kihallgatták Reichmann Vilmost, Rosenfeld Endrét és Király Zsigmondot és ennek feleségét Király Zsigmondnét. Reichmann tagadta, hogy a 10 dollárt megvette volna, azonban ugy Rosenfeld, mint Király a szesznagykereskedő ellen vallottak. Reichmann ellen vallott Király Zsigmondné is, akit vallomására megesketettek.

Dr. Kajári rendőrfogalmazó ezek után a bizonyitás kiegészitése végett elrendelte Angyal Ferenc Hatvan-utca 10. szám alatti lakos és Hirsch Kálmán Széchenyi-utca 22. szám alatti lakos kihallgatását.

Angyal elmondotta, hogy mintegy két héttel ezelőtt elment Király Zsigmondékhoz. Király éppen rendőrségre készült. Királyné tréfásan odaszólt az urának:

— Csak aztán vigyázzon, nehogy lecsukják.

Még aznap délelőtt Angyal találkozott a Kossuth-uteában Reichmannal, annak feleségével és Hirsch Kálmánnal. Odamentek hozzájuk. Ekkor jött oda a Király házaspár s Királyné megkérdezte:

— Hol lakik Reichmann ur?

— Angyal igy felelt:

— A Széchenyi-utca 22. szám alatt. De miért kérdi?

— Szeretnék vele beszélni, hogy Rosenfeld urral kiegyezzen.

Mivel Angyal vallomása homlokegyenest ellenkezett Királyné vallomásával, a két tanut szembesitették. Királyné élesen a szeme közé vágta Angyalnak, hogy **hazudik.** A férfi visszafeleselt, ugy, hogy Kajáry rendőr fogalmazó kénytelen volt szigoruan rendreutasitani a veszekedő tanukat. Az izgalmas jelenetekben bővelkedő tárgyalás után a felek Kajáry rendőrfogalmazóval a Széchenyi-utca 22. szám alatt levő Reichmann-házhoz mentek, ahol helyszini szemlét tartottak. Ez alkalommal Király **rögtön megtalálta azt a szobát, ahol a feljelentés szerint Reichmann** megvette a 10 dollárt.

Kajáry rendőrfogalmazó kijelentette a feleknek, hogy a rendőrbiróság itéletét irásban fogja kikézbesittetni az érdekelt feleknek pár nap mulva.

Mindezeket csak azért közöltük le, hogy bebizonyitsuk, milyen nagy ur a dollár, ha tiz darab ilyen nagy bonyodalmat tud esinálni.

UGY-E, ÖN SOKAT AKAR KERESNI?
Tanuljon meg angolul.
Tanító nélkül megtanulhat angolul, ha megveszi
AZ AMERIKAI NYELVMESTERT.
HAROM RESZBŐL ALL:
I. Nyelvtani.
II. Általános beszélgetések.
III. Angol-magyar és magyar-angol szótár 40,000 szóval.
ÁRA $1.50.
Kérjen részletes könyv-, kottá-, lemez- és henger-árjegyzéket.
KEREKES BROS.
Amerika legnagyobb magyar könyv- és zenemű-kereskedése
1464 THIRD AVENUE, NEW YORK CITY.

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉG: VIII. TÁNCSICS-UTCA 5.

Telefon: József 63—16.

BUDAPEST JULIUS 16

A LEGUTÓBBI minisztertanács tárgyalta **Nagy** Emil igazságügyminiszter törvény javaslatát

a büntetőjogi reformról.

Ennek a javaslatnak az a célja, hogy a közigazgatási hatóságokat kikapcsolja az igazságszolgáltatásból. A minisztertanács ugy találta, hogy a javaslaton egy-két módositást kellene ejteni. Ezeket a módositásokat az igazságügyminiszter a jövő hétre már elkésziti s akkor végleges formában kerül a minisztertanács elé. Az uj javaslatnak a sajtóra vonatkozó intézkedései megszigoritják a rágalmazási és becsületsértési ügyeknél a büntetés mértékét és meggyorsitják az eljárást. A felelősség kérdésében a javaslat nem változtat, de szigoru intézkedéseket tartalmaz a sajtóizgatásokkal szemben.

• • •

A kormány szakitott a kiviteli politika eddigi elveivel és minden valószinüség szerint

felszabaditja a külforgalmat,

a kiviteli illetékek rendszerét pedig fokozatosan lebontja. Az első lépések erre vonatkozólag már meg is történtek. A gabonanemüeken, ezek melléktermékein és a szálas takarmányokon kivül, ma már **minden mezőgazdasági termesztményt szabadon lehet kivinni az országból.** Néhány hónapon belül szabaddá teszik az összes gabonanemüek és mezőgazdasági cikkek külforgalmát, a kiviteli illetékeket pedig **teljesen megszüntetik.** Ezekre az intézkedésekre

az uj autonom vámtarifa

miatt van szükség. Az uj vámtarifa életbeléptetése után ugyanis az árukülforgalomban semmiféle korlátozás nem állhat fenn. A kormány tapasztalatai ezen a téren azt mutatják, hogy sem a kiviteli korlátozások, sem a kiviteli illetékek, sem pedig a természetbeni leadás rendszere nem alkalmas arra, hogy a belsőáralakulásra befolyást gyakoroljon.

• • •

A magyar labdarugókról

mondott érdekes beszédet **Rákosi** Jenő, a magyarság nemzeti eszméinek ez örök fiatal harcosa egy football-vacsorán. A diszlakomán **Rákosi** Jenő többek közt a következőket mondotta:

— A football izzig-vérig magyar sport már. Érdekli, izgatja, foglalkoztatja az embereket. Nagyon megilletődtem, mikor elmondották az előttem szólók, hogy sokan, én **a legtehetségesebb játékosok cserbenhagyták a magyar football-t és külföldre költöztek.** Nem tudom, hogy örüljek-e vagy busuljak-e miatt? Annyit tudok azonban, hogy akárki elszármazik külföldre, iparos, müvész, kereskedő vagy iró, mindannyian jó hirünket költik. Nemrégiben a magyar footballisták olyan sikert arattak Lausanneban, amilyent még soha semmiféle müvészet nem aratott idáig, még a Blabák és a Jászay Marik sem. A budai dalárdának amsterdami tartózkodása és vendégszereplése alatt az egész világ visszhangzott a magyar dicsőségtől. **A külföldre távozott footballisták szereplése csak hasznára lesz a magyar névnek.** Ha azonban vannak is olyanok, akiknek külföldi müködése hasznos nekünk, fájdalom akadnak olyanok is, akik olyankor hagyják el az országot, mikor az idő feketére borul, mikor a baj csőstül hull ránk, amikor derekasan helyt kell állanunk. **Rosszul cselekednek azok, akik ilyenkor hagyják el az országot.**

• • •

A budapest-bécsi légi forgalom

első repülőgépje ma megindult. Az elmult hónapok tárgyalásainak az eredménye ez a jelentős mozzanat, amely ezentul a magyar és az osztrák főváros légi közlekedés utján hozza egymáshoz közelebb. Egyelőre az osztrák vállalat nyitotta meg a forgalmat hatüléses Junker tipusu vizi-repülőgépével. A jövő héten pedig a Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság Fokker-gépjei fölveszik a légi közlekedést Bécsesel. Ma délelőtt negyed tizenegy órakor indult el az első repülőgép a Ferenc József-hidnál lévő hidroplán-kikötőből Bécs felé. A repülőgép délután már visszatért Budapestre. Bécsi értesülés szerint a München-Bécs-Budapest vonal repülőgép járata is ma indult meg Münchenben.

• • •

Öngyilkos lett Gáspár Ferenc,

a kiváló utleiró, aki tengerész-orvosként beutazta a világot. **"Hét év a tengeren"** cimü nagy diszkiadásu utleirása, amely népszerüen tudományos modorban ismertette utazásait, egész Magyarországon ismert és kedvelt. Legutóbb a Ferenc József kereskedelmi kórház kormánybiztosaként müködött. Most hivatali szobájában **agyonlőtte magát;** több levelet hagyott hátra, de öngyilkossága okát nem fedte fel.

• • •

Usetty Ferenc

nemzetgyülési képviselő, alig 45 éves korában epekőoperáció után meghalt a Verebély klinikán. A proletárdiktatura bukásakor került Usetty Ferenc, a tanár a politikai életbe s kereszténypárti programmal jutott a parlamentbe. Jobbára közoktatásügyi javaslatokkal foglalkozott, **ő volt előadója a numerus clausus javaslatnak.**

• • •

Kitünő a termés

Csongrád, Csanád és Békés vármegyében. Az átlagos buzatermést ezen a vidéken **tizenhárom métermázsára** becsülik, a rozs hét-nyolc métermázsát ad a homokon.

• • •

A föld-árak

mindenfelé erősen emelkedtek, de kivált ezekben a vármegyékben. Ezek a rekord-termésü földek katasztrális **holdanként két és fél millió koronába kerülnek.** Egyes helyeken egy kis holdért is megadnak két millió korinát. Másfél millió koronán alul nines is föld ezen a vidéken. Még ilyen nagy árak mellett is akadna vevő a kitünő földekre, azonban erre felé **senki sem akar megválni a földjétől.**

• • •

A gabonatőzsdén

az árak változatlanok, még ma is a mult hét végei árak vannak érvényben. Kenyérmagvakban és terményeikkekben egyaránt közepes volt a forgalom a mai gabonatőzsdén.

• • •

A Devizaközpont jegyzése szerint **a new yorki kifizetés 8480 és a dollár ára 8780 korona.**

VIDÉKI POSTA

Békés megye

— **Kenyér nélkül maradnak a békési aratók.** A gazdasági évben az aratás kezdetén vagyunk. A földmunkások ilyenkor szerzik meg egész télire való kenyerüket. A gazdaközönség a régi szokás ellenére **alig fogad fel aratómunkásokat.** Az aratást igyekszik béressel, summással, családtaggal elvégeztetni. **Az aratásból kimaradó munkástömegek nagy tehertételt jelentenek mint ellátatlanok, mint nyomorgók.** A gazdaközönségnek érdeke, hogy az aratásból egyetlen munkás se maradjon ki. Az az eszme, hogy alkalmaz munkást, óriási kamatot nyer abban, hogy a munkások kenyerüket megkeresve, ebben a tekintetben nyugodtan néznek a tél elébe.

Zala megye

— **Dinom dánomok alkonya a bucsukon. Bódy** Zoltán zalamegyei alispán a gyakori verekedések miatt a bucsuk alkalmával a zene és táncengedély kiadását betiltotta. A rendelet bölcsesége előtt meg kell hajolnunk, mert az utóbbi évek ben gyakoriak voltak a véres verekedések bucsuünnepeken és nem egy — egyébként derék — legény került ezért a börtönbe. A rendelet kihat a bérmálások és egyéb egyházi ünnepségekkel kapcsolatban szokásos mulatozásokra is.

— **Hydroplán járatok a Balaton-on.** A Balatonon már körülbelül két hét óta állandóan hydroplánjáratok vannak. A hydroplán 4 üléses s mindennap délelőtt és délután a következő állomások között közlekedik: délelőtt indul **Siófokról Balatonkenese- Almádi- Balatonfüred Tihany- Balatonföldvár** között, délután ezen állomásokat fordított sorrendben járja be. A hydroplánnak az illető állomásokon megfelelő kikötője van. A repülőgépjáratok is rendszeresen járnak. Balatonfüredtől Siófokig egy ut 5000 koronába kerül.

A legjobb magyaros pipadohány a H. Rippen féle

Bihar megye

— **Lerombolják a nagyváradi Szent László szobrot.** A románok lassankint el akarnak tüntetni minden magyar történelmi emléket. A városi tanácshoz legutóbb miniszteri leirat érkezett, mely tudatja, hogy Ferdinánd román királynak szobrot terveznek Nagyváradon. A tanács foglalkozva a miniszteri leirattal, elhatározta, hogy **elrendeli Szent László király szobrának lerombolását** és Ferdinánd szobrát ennek helyébe fogja felállitani.

Borsód megye

— **A miskolczi szinház százéves jubileuma.** A miskolczi szinház százéves jubileuma megünneplésére nagyban készül a város. A jövő hét végére Miskolczra hivják **Sebestyén** Géza igazgatót és ekkor a városi tanács bevonásával ülést tartanak, melyen megállapitják az ünnepség részleteit.

Csongrád megye

— **Kétezeren maradtak ki az aratásból.** Az aratás javában folyik a hódmezővásárhelyi határban, igy most már aktuálissá vált az a fontos kérdés, hogy a földmunkások az aratással kapcsolatos és egész évi kenyerüket biztositó munkálatoknál miképen tudtak elhelyezkedni. Sajnos, igen nagy azoknak száma, akik az aratásból kimaradtak. Hozzávetőlegesen 2000 főre lehet becsülni a rész nélkülieket. Ez a helyzet csak ugy állhatott elő, hogy igen sok vidéki munkást alkalmaztak, akik az aratási munkálatokat olcsóbban vállalták, mint a vásárhelyiek. A szomszédos községek kisebb földi birtokosai, akik a maguk dolgát elvégezték. Itt lényegesebben kevesebb bérért áltak munkába s igy a vásárhelyieket kik a földmunkáscsoport helyi fiókja által megállapitott munkadijakat állták, — kiszoritották.

— **Gajjas Ferencet a felesége lőtte agyon.** A **Szabadság** megirta, hogy az öngyilosnak vélt **Gajjas** Ferenc halála ügyében uj vizsgálat indult. A kutatás kideritette, hogy közönséges gyilkosságról van szó. A nyomozás, mint ismeretes, azon az alapon indult meg, hogy Gajjas Ferenc 1919 julius 7-én éjjel nem saját kezével vetett véget életének, hanem valaki meggyilkolta. A nyomozás során összehordott bizonyitékok az öngyilkosság tényét valóban megdöntötték és arra engedtek következtetni, hogy Gajjas Ferencet felesége, Cz. Molnár Lidia lőtte agyon. A rendőrség most **őrizetbe vette a gyilkossággal vádolt asszonyt,** aki tagadja az ellene emelt vádat. Az ártatlanságát hangoztató Cz. Molnár Lidiát a rendőrség az ügyészség utasitására **előzetes letartóztatásba helyezte** s átkisérte a **szegedi** ügyészséghez, amely tovább folytatja a nyomozást és ha szükségét látja, elrendeli Gajjas Ferenc holttestének felboncolását.

— **17 és félkilós akta a földbirtokrendezés ügyében.** A hódmezővásárhelyi földosztó bizottság javaslatára 15 napi közszemlére volt kitéve a városháza gazdasági ügyosztályában s reá 66 esetben tettek észrevételt a földet kérelmezők. Egyuttal azok, kik a földosztásból kimaradtak, beadványban arra kérték a bizottságot, hogy nevükben más határban kérjen, illetőleg igényeljen földterületet. A szomszédos községek határában, Algyőn Szentes környékén és tul a **Tiszán,** hol aránytalanul nagy birtokok vannak, alig van annyi kérelmező, amennyi földbirtokot vagyonváltság cimén remélni lehet. A földosztási javaslatból kimaradottak nagy része kész elmenni idegen határba is, kivált ha faluszerü tömörülést csinál az állam. Az aktákat fölterjesztették az Országos Földbirtokrendező Birósághoz. A vásárhelyi földosztás aktái 17 kiló és 65 dekát nyomnak.

Fejér megye

— **Fiu az apja ellen.** Még a mult év áprilisban történt **Zámolyon,** hogy **Muszna** Kálmán ottani lakosra éjnek idején ismeretlen tettes forgópisztolyából lesből egy lövést adott le. A golyó Muszna Kálmán kezét furta át. A csendőrök erélyes nyomozást inditottak a tettes kézrekeritésére, azonban a támadót kinyomozni eddig még nem sikerült. Nemrégiben olyan adatok birtokába jutott a csendőrség, amelyek mindjobban megerősitették azt a feltevést, hogy **Muszna Kálmán 20 éves fia követte el a támadást.** A csendőri nyomozást most ezirányban tovább folytatják.

Hajdu megye

— **Elmarad a debreceni méhészeti kiállitás.** A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara alakulása óta nagy szeretettel törekedett a magyar méhészet érdekei védelme és a méhészkedés fejlesztésére. E célból határozta el és készitette elő nagy munka s tetemes költségáldozattal Debrecenben ez év augusztus havában egy országos méhészkiállitás rendezését. Az országos kiállitás iránt a földmivelésügyi minisztérium is teljes jóindulattal, a gödöllői állami méhésziskolát kiváló oktató célu gyüjtemény bemutatására utasitotta. Hivatalos oldalról országszerte kiváló érdeklődés nyilvánult. De a kiállitás sikerének biztositása elé mégis leküzdhetetlen akadályt gördített az a körülmény, hogy a méhészekre már előző két szerencsétlen esztendő után a jelenlegi év is kedvezőtlen mézelési viszonyokat hozott ugy, hogy a válságos viszonyok között levő magyar méhészet egy országos kiállitáson most csak sulyos sebeit tudná megmutatni. E jelenlegi kedvezőtlen hatása folytán a kamara nem akarná, hogy a magyar méhészet gyöngeségét tárassa elő ez országos kiállitásnak és azzal kapcsolatos kongresszusnak megrendezését elhalasztotta kedvezőbb évjáratra.

— **A középiskolák beszüntetése.** A **Szabadság** korábban jelentette, hogy — hir szerint — a közoktatásügyi kormányzat egyes középiskolákat be akar szüntetni. Ezzel kapcsolatban **Ady** Lajos tankerületi főigazgató egy debreceni hirlapiró előtt kijelentette, hogy ezek a hiradások ilyen formában nem felelnek meg a valóságnak. Szó volt ugyan arról, hogy a kultuszminiszter egyes középiskolákat meg fog szüntetni, de tényleges szükségleteket betöltő gimnáziumokat tisztán takarékossági szempontból semmiesetre sem szüntetnek meg. Különben is a tiszántuli gimnáziumok ügyében jelenleg még egyáltalán nem döntöttek. Annyi azonban bizonyos, hogy a **debreceni, a nyiregyházi,** valamint a **hajduböszörményi, mezőturi** és **kisvárdai** főgimnáziumok **továbbra is állami támogatásban** fognak részesülni.

Heves megye

— **Véres kardpárbaj Egerben.** Különös, véres és eleinte igen titokzatosnak látszó párbaj történt Egerben, egy ottani szőlőhegyen. Az egyik földtulajdonosnak a szőlőmunkások elbeszélték, hogy egyik napon déli 12 órakor hat-hét uri ember kocsin ment ki az érsek szőlőjéig, onnan pedig gyalog az elbeszélő szőlőjébe, ahol párbajt vivtak. Eleinte a rendőrség nem tudott semmit a párbaj részleteiről és csak most sikerült azt kinyomozni. Az illetők **Verpelétről** jöttek Egerbe, ahol szabályszerü párbajt vivtak. A párbajozók **Schwarcz** Artur kőbányatulajdonos és **Fenyő** Imre dr. orvos voltak. Valamilyen pletykából kifolyólag lovagias ügy támadt közöttük és ezt intézték el fegyveres uton. A véres párbaj felnehéz kardokkal folyt le, a harmadik összecsapásnál **mindkét fél koponyacsontig hatoló vágást kapott.** Az esetnek egyik érdekes oldala az, hogy a szőlőtulajdonos a párbajozók ellen a szőlőbe való jogtalan behatolás miatt pert inditott.

Férfiak, Miért Legyünk Betegek?
Miért szenved, késlekedik és rosszabbodik?
Élvezze az életet—Egészséget—Boldogságot—Gyógyuljon meg!
Minden fiatal, középkoru és öreg embernek az a vágya és kivánsága, hogy ne szenvedjen hátfájás, gyomorfájás, idegesség, vese- és vérbajban, hogy életerős és munkabiró legyen.
BIZTOS, TUDOMÁNYOS GYÓGYKEZELÉS MINDEN HÉTEN,
BETEG, ELCSÜGGEDT FÉRFIAKNAK
A ROSSZ VÉR GYÓGYITÁSA TUDOMANYOS UTON VILLANYOSSAGOT IS HASZNALOK, SZÜKSÉG ESETÉN GYÓGYSZERT KAP.
Bőrbetegségek, kiütések, pörsenések, stb., mind a természet figyelmeztető jelei, hogy segitségre van szükség.
Szenved ön gyomor fájdalmakban?
Gyenge idegek, hátfájdalmak, feledékenység, erős szivdobogás, gyenge tüdők, tompa, nehéz érzés, szédülés, lábgyengeség, bizonytalan járás, reumatikus fájdalmak, pattanások, feldagadt mirigyek, cukortartalom a vizeletben. Ezek a legtöbb esetben jelei az egészség romlásának. Ha ezek bármelyikében szenved, AZONNAL MENJEN EGY SPECIALISTÁHOZ, AKI CSAK FÉRFIAKAT KEZEL, amikor egy pár adag orvossággal megtörténhet bajan és esetleg elkerülhet egy nosszu, költséges gyógykezelést és baja nem válhatik gyógythatatlanná.
Tudományos, elsőrendü kezelés. Csak gyógyitható betegségeket kezelek.
Fájdalom és munkaidőveszteség nélkül.
Gyors eredmény és kicsiny költség tartós barátságot biztosit.
Az ön fiaim jutányosak és a fizetés kényelmes részletekben eszközölhető. Ennélfogva ha szüksége van segitségemre, ne halogassa, de jöjjön hozzám azonnal.
INGYEN vizsgálat Jöjjön, ha bajban van.
LELKIISMERETESSÉG ÉS SZAKERŐL kezeléseimet el fogja ismerni. Ilyen kezelésre van szüksége előbb-utóbb, a minél előbb jön, annál jobb lesz.
Várbajok tudományosan kezeltetnek, itt kapja a megfelelő kezelést.
INGYEN VIZSGÁLAT
Rendelő órák: d. e. 9-től este 9-ig. Ünnep és Vasárnapokon d. e. 10-tól d. u. 2-ig. — 12 külön szobánk van privát kezelésekhez.
Ne várjon—Ne szenvedjen—Jöjjön még ma—
NE HALOGASSA, HOGY ÁLLAPOTA ROSSZABBODJÉK.
Rendelő órák: d. e. 9-től este 9-ig. Ünnep- és Vasárnapokon d. e. 10-tól délután 2-ig.
ORVOS FÉRFIAKNAK
520 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PA.
50 SOUTH HOWARD STREET, AKRON, OHIO.
711 STATE STREET, ERIE, PA.
633 MAIN STREET, BUFFALO N. Y.
52 BEAVER STREET, ALBANY, N. Y.
612 NORTH HOWARD STREET, BALTIMORE, MD.

Jász Nagy Kun Szolnok megye

— **A furcsa fogadás, az ürge, a finánc és a forgalmi adó.** Karcagról jelentik, hogy egy tiszai magyar gazda arra fogadott: **50 ürgét fog és ezeket kötélre kötve, végig hajtja községe főutcáján.** A szavazás szerint a fogadást tartó minden ürgéért 2.500 koronát tartozik fizetni, ezenfelül 20 ezer korona volt a fogadás dija. **A fogadást meg is nyerte** a gazda, de megjelent a finánc és 4.350 koronát kaszirozott be forgalmi adó, 1.450 koronát pedig fényüzési adó cimén.

Kolozs megye

— **Elvett magyar templom. Kolozsvári** tudósitás szerint óriási paradé volt julius 10-én az egész minisztérium részvételével **Marosszentimrén.** A kenyérmezői ütközet óta, mely szintén a község határában volt, ennyi nép aligha jött itt össze valaha. A miniszterek részint földet osztottak a népnek, részint a református templom elvételét ünnepelték. Az agrárbizottság a református egyház minden földjét kisajátitotta, aztán előterjesztést tett a földmivelésügyi miniszternek, hogy magát a református templomot is, mely müemlék, mert **még Hunyadi János épitette a kenyérmezei diadal örömére,** vegye el az állam és adja oda a görög-katholikus egyháznak, mert a kisszámu reformátusság minden alap hiányában nem tudja fenntartani. A miniszter a templomot tényleg a görög katholikus románságnak itélte oda és most a földosztás alkalmával szentelték fel és tartották benne az első románnyelvü istentiszteletet. Daianui Illés **kolozsvári** főesperes volt az ünnepi szónok s többek közt elmondta, hogy ezt a földet oláh vér szentelte meg, mert a román hadsereg itt verte meg a törököket. A helybeli községg kissé tanácstalanul hallgatta ezt az ujfajta történelem-magyarázatot, minthogy eddig **a szájhagyomány és az iskola egyformán ugy tudta és tanitotta,** hogy a magyarok győzték itt le a törököket. **A református magyarság gyászolja csak templomát** és nem tudja, hogy hol dicsérheti ezután az Istent.

Pest megye

— **Leégett a bugaci istálló.** Julius 7-től 8-ára virradóra éjszaka Kecskemét **bugaci** gazdaságán hatalmas tüz pusztitott. A lóistálló, amelyben a nagyértékü bugaci ménest helyezték el, eddig még ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A tüz tovaterjedését bár hamar észrevették, megakadályozni már nem lehetett. A feltörő lángok belekaptak a tetőzetbe s percek alatt égett az egész épület. A cselédség lélekjelenlétének köszönhető, hogy a lóállományt kitudták menteni. Pár percre a tüz kitörése után azonnal hozzáláttak az óriási értéket képviselő lóállomány kimentéséhez, amely szerencsésen sikerült is. Az istállóba kötött lovakat mind kivezethették, mielőtt a épületét hasonló indokolással készülnek tönkretenni.

Szilágy megye

— **A román kormány az erdélyi magyar iskolák ellen. Kolozsvárról** jelentik: A román közoktatásügyi miniszter rendeletileg utasitotta az erdélyi iskolai főigazgatóságot arra, hogy a **zilahi** református iskolát **vegye hivatalosan államtulajdonba,** mivel a kollégium épületét annak idején állami kölcsönségélyleyel épitették. A kollégiumot pedig, amennyiben az uj helyiséget a jövő tanév megkezdéséig szerezni nem tudna, **szüntesse be.** Ugyanaz a sors vár a **szászvárosi** magyar református kollégiumra is, amelynek épületét hasonló indokolással készülnek tönkretenni.

MAGYARORSZÁGBA
Vásároljon előre váltott jegyeket rokonainak a mi vonalainkra.
WHITE STAR LINE
New York—Cherbourg:
MAJESTIC Aug. 11. Szept. 1. Szept. 22 (A világ legnagyobb hajója.)
OLYMPIC Aug. 18. Szept. 8. Szept. 29
HOMERIC Aug. 25. Szept. 15. Okt. 6
AMERICAN LINE
New York—Cherbourg—Hamburg:
FINLAND Aug. 9. Szept. 13
MONGOLIA Augusztus 16
MINNEKAHDA Aug. 23
KROONLAND Augusztus 30
MANCHURIA Szeptember 6
RED STAR LINE
New York—Cherbourg—Antwerp:
GOTHLAND (csak Antwerpig) Aug. 6
BELGENLAND Aug. 8. Szept. 5. Okt. 3
ZEELAND Augusztus 15
LAPLAND Augusztus 22
A magyar kormány által engedélyezett hajótársaságok. Jó étel. Csukott szobák. Nagy nyilvános termek. Forduljon a helyi ügynökséghez vagy
PASSENGER DEPARTMENT
Swetland Bldg. Cleveland, O.
HOLLAND AMERICA LINE
Legjobb és direkt összeköttetés MAGYARORSZÁG minden részével.
Kitünő ellátás a 3-ad osztályon.
Hajóindulások New Yorkból:
RYNDAM Augusztus 4
NEW AMSTERDAM Augusztus 11
VEENDAM Aug. 18
ROTTERDAM Augusztus 25
Holland-America Line
24 STATE STREET, NEW YORK,
vagy bármely meghatalmazott ügynökhöz.
CUNARD ANCHOR
A magyar kormány által 20 év óta engedélyezett hajótársaság.
Vannak rokonai, akik Amerikába jönnek?
Az Egyesült Államok budapesti konzulja most veszi át az utlevél-vizumért való folyamodványokat a jövő évi kvótához. A CUNARD szolgálat a leggyorsabb a világon. Az utasoknak, a kiknek Cunard jegyük van, nem kell várniok hajóra, mert minden néhány napban indul Cunard hajó Európából.
A Cunard Line intézkedéseket tett Magyarországon, még pedig saját alkalmazottai segitenek az utasoknak, hogy megkiméljék őket kellemetlenségektől és kiadásoktól azáltal, hogy az utasokat egyenesen a hajóhoz viszik. Ez a szolgálat ingyenes.
A Cunard pénzátutalásait Magyarországba a postatakarékpénztár fizeti ki. Gyors, biztos, meghizható.
További felvilágositásért forduljon bármely hajóügynökhöz, vagy
CUNARD ANCHOR LINES
Hotel Cleveland Building
Cleveland, O.

HALÁLOZÁS.

McADOO, PA. — Bolla Gábor közbecsülésben állt régi amerikás magyar temetése általános részvéttel folyt le mult szombaton. A temetési szertartást a halottas házánál, az egyházi szertartást a templomba Érdulyhely Menyhért allentowni r. k. plebános, a család régi lelkipásztora, és Dr. Csáky Antal mesdocl plebános végezték. A nagymisét Dr. Csáky plebános celebrálta, s a r. k. magyar temetőben Érdulyhely plebános tartott meghatóan gyászbeszédet.

Az elhunytat özvegye szül. Horváth Teréz, gyermekei: Aladár, Margit férj. Benny Józsefné, Erzsébet, Elemér, Gábor, Sándor és József, apósa Horváth János, a szélsőkörü rokonság gyászolják. Clevelandból, Bridgeportról, Fordsról, Jersey Cityből, Kulpmontból érkeztek rokonok a végtisztességre. Igen sok koszoru és csokor borította ravatalát.

A Verhovay Segély Egylet 11. fiókja és a Szt. Lázló Egylet testületileg vonult ki temetésére, s az őrségi tagtársai magyar szokáshoz hiven, kézben vitték a koporsót a templomba és a temetőbe.

NYÁRI MULATSÁG.

WALLINGFORD, CONN. — Nagy közönség vett részt a Wallingfordi R. Katholikus Dalárda mulatságán, melyen megjelentek a bridgeporti Szabadság Munkás Dalárda tagjai is, Kedves Imre vezetése mellett, s felváltva a wallingfordi dalárdával nagy tetszést arattak dalaikkal. Az Urlet Park valósággal tarkállott a szines nyári ruháikban pompázó közönségtől. Volt minden, ami a jó mulatsághoz kellett. Különösen a nőket illeti a dicséret, akik jóizü ételeket szolgáltak fel egész napon át a vendégeknek. A konyhában Csehovics Istvánné, Kuczó Jánosné, Novák Józsefné, Iván Istvánné, Gesztely Józsefné, Náczi Józsefné, Dzsupin Jánosné, Korhut Jánosné, Zinkó Józsefné, Németh Ernőné, Novics Vilmosné szorgoskodtak. Szirácsky Pálné adta el a legtöbb postakártyát, a világposta küldés-

Monte Cristo fölkiáltott örömében, mikor együtt látta belépni a két fiatalembert.

— Ah, ah, remélem, hogy mindent elintéztek, mindenki kiválóan érzi magát és rendben van a dolog?

— Igen, — válaszolt Beauchamp, — ostoba szóhoszéd volt az egész, mely önmagát cáfolta meg s melynek ismétlődés esetén magam volnék legelső megháborodottja.

— Albert megmondhatja önnek, hogy magam is azt tanácsoltam, ne törődjék az egész dologgal.

kik vidáros, forradalmi időkben élnek, nem vethetnek árnyat az ivadékra. Vajmi kevesen vergődtek át azon a forrongó korszakon anélkül, hogy sarának vagy patakokban folyó vérének egy csöppecskéje se tapadt volna vitézi köntösükre, vagy birói palástjukra. Megszerezem minden bizonyitékot, ura vagyok legrejtettebb titkának, s most mondom, hogy nines a világon ember, ki engem arra kényszeritheme, hogy megvérekedjem önnel, mit különben lelkifurdalások nélkül, ön sem tehetne meg; hanem a fegyveres elégtétel helyett meg-

MAGYAROK AMERIKÁBAN

HALÁLOZÁS.

McADOO, PA. — Bolla Gábor közbecsülésben állt régi amerikás magyar temetése általános részvéttel folyt le mult szombaton. A temetési szertartást a halottas háznál, az egyházi szertartást a templomba Erdulyhely Menyhért allentowni r. k. plebános, a család régi lelkipásztora, és Dr. Csáky Antal mesdoci plebános végezték. A nagymisét Dr. Csáky plebános celebrálta, s a r. k. magyar temetőben Erdulyhely plebános tartott meghatóó gyászbeszédet.

Az elhunytat özvegye szül. Horváth Teréz, gyermekei: Aladár, Margit férj. Benny Józsefné, Erzsébet, Elemér, Gábor, Sándor és József, apósa Horváth János, s széjaskörü rokonság gyászolják. Clevelandból, Bridgeportról, Fordsról, Jersey Cityből, Kulpmontból érkeztek rokonok a végtisztességre. Igen sok koszoru és csokor borította ravatalát.

A Verhovay Segély Egylet 11. fiókja és a Szt. László Egylet testületileg vonult ki temetésére, s az ősrégi tagtársai magyar szokáshoz hiven, kézben vitték a koporsót a templomba és a temetőbe.

NYÁRI MULATSÁG.

WALLINGFORD, CONN. — Nagy közönség vett részt a Wallingfordi R. Katholikus Dalárda mulatságán, melyen megjelentek a bridgeporti Szabadság Munkás Dalárda tagjai is. Kedves Imre vezetése mellett, s felváltva a wallingfordi dalárdával nagy tetszést aratak dalaikkal. Az Urlet Park valósággal tarkállott a színes nyári ruháikban pompázó közönségtől. Volt minden, ami a jó mulatsághoz kellett. Különösen a nőket illeti a diceséret, akik jóizü ételeket szolgáltak fel egész napon át a vendégeknek. A konyhában Csehovics Istvánné, Kuczó Jánosné, Novák Józsefné, Iván Istvánné, Gesztely Józsefné, Náczi Józsefné, Dzsupin Jánosné, Korhut Jánosné, Zinkó Józsefné, Németh Ernőné, Novics Vilmosné szorgoskodtak. Szirácsky Pálné adta el a legtöbb postakártyát, a világposta küüldésnél Dzsupin Mariska nyerte a díjat, Vigh Jánosné ajándékát Maslay Istvánné nyerte meg. A felszolgálásnál Orosz József, Berczeli Pál, Kuczó János, Kálmán Péter, Koczák János és a ticketeladás körül Bezsilla János és Brezsnyák József ügyeskedtek. A táncteremben Gesztely József, Gesztely István és Németh Emma tartottak rendet s gondoskodtak a táncrendről.

A BROWNSVILLEI, PA. REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Keresztelések.

SOUTH BROWNSVILLE, PA. — Bacsó András pusztafalvi Abauj Tornam. és Balog Mária sajószentpéteri Borsodm., szülők. leánya Ilona névre. Keresztszülei: Galicza József és neje, Balogh Klára miskolczi lakosok.

GRAYS LANDING, PA. — Szerencsi Sándor mátészalkai Szatmárm. és Imling Erzsébet petroszényi Hunyadm. házastársak fia József névre. Keresztszülei: Bakó Lajos és neje, Papp Karolina pursglovei lakosok.

SOUTH BROWNSVILLE, PA. — Elykó Mihály morvai Zemplénm. és Dzetkulyics Anna somogyi Zemplénm. hitvespár, leánya Anna névre. Keresztszülei: Bihari András és neje, Kocsiskó Anna.

Elszámolás.

BROWNSVILLE, PA. — A Ref. Bs. és Egyházi Egylet 15 éves jubileuma minden tekintetben pompásan sikerült. A délelőtti felvonulásnál kokárdákat árusitottak: Varga Ilona, Szarka Juliánna, Hegedüs Zsuzsánna, Hegyes Mária, Varga Juliánna, Szarka Erzsébet és Bökönyi Miklós. A bál ban licitálták el Varga Ilona diszes tortáját, amely $18.80 jövedelmezett. Összes jubileumi bevétel $718.62, kiadás $628 volt, a tiszta jövedelem $90.61.

Félévi számadás.

A Brownsvillei Ref. Egyház bevételei januárban $110.90; februárban $83.43; márciusban $100.71; áprilisban $406.67; májusban $212.63; juniusban $66.63; mult évi maradvány $324.95; Összesen $1,305.73. Kiadások januárban $230.03; februárban $102.28; márciusban $122.58; áprilisban $83.82; májusban $485.44; juniusban $37.28; összesen $1,061.43. Maradvány az első félévben $244 dollár 30 cent.

Vizbefult magyar.

BESCO, PA. — Illár Péter Kisráthi, Ungm. aki az Egyesült Államokban közel husz évet töltött, a bányatársulat vizgyüjtőmedencéjének szélén járva, megsiklott, s a 12 láb mély vizbe zuhant. A segitségére sietők néhány perc mulva már csak holttestét huzták ki. Temetése a fredericktowni (Pa.) temetőben folyt le. A szertartást Székely Sándor lelkész végezte, leánya Illár Erzsébet s férje Horváth Imre, Szopó József, Husz Sándor és neje, Dancs János, Juszkó Sándor, Kótyuk Lászlóné és Horváth Györgyné vettek részt temetésén.

Társas kirándulás.

BROWNSVILLE, PA. — A Ref. Egyház s a Ref. Bs. Egylet augusztus 4-én szombaton, a Szarka Ferene driftwoodi farmján pikniket és táncvigalmat tart. amelyre a magyarság megjelenését kéri a rendezőség. Kezdete déli 12 órakor, vége éjfélkor. Belépti dij nincs. A west brownsvillei állomástól Szarka farm piknik felirásu automobilok szállitják ki és vissza a közönséget. Hideg felvágottak, borjupörkölt, csirkepecsenye, fagylalt, sütemények, gyümölcs, hüsitő italok stb. kerülnek elárusitásra. A zenét elsőrangu banda szolgáltatja. Eső esetére a hatalmas csür óvja meg a közönséget, melyben akadály nélkül folytatható a tánc is.

Chicagoi Magyar Orvos

Dr. Lőwinger Ernő magyar orvos és sebész, az összes orvosi tudományok tudora. Cim: 455 W. North Ave., Chicago, Ill. Rendel: D. e. 11-től 1-ig, este 6.30-tól 8-ig. Vasárnap d. e. 10-től 1-ig. Telefon: Diversey 8729.

Westinghouse munkásokat még a szünidő alatt is fizetik

A Westinghouse Electric & Manufacturing Company most tette közhirré, hogy óraszámra fizetett alkalmazottai közül vagy 2000 munkásnak ad egy heti szünidőt fizetéssel és vagy 500 munkás kap majd két heti vakációt ugyancsak fizetéssel. — Óriási érdeklődést keltett Pittsburghban a vállalat ezen elhatározása, a mely mindennél jobban bizonyitja azt, hogy a Westinghouse Company mennyire szivén viseli munkásai jólétét.

Egy heti szünidőt kapnak azok az alkalmazottak, akik tiz éve vagy ennél régebben vannak már a vállalatnál, a 20 éve a vállalat kötelékében levő alkalmazottak pedig két heti vakációt kapnak. Vagyis azok az alkalmazottak, akik különösen kiérdemelték a vállalat bizalmát és jóindulatát, kedvezőbb elbánásban részesülnek.

A Westinghouse tudvalevőleg a világ legnagyobb villanyos-kellék gyára és minden alkalmazottnak meg van itt az alkalma arra, hogy előremenjen. A Westinghouse Company segiti azokat, akiknek eddig nem volt alkalmuk az önképzésre, segiti ugy, hogy gyakorlott formanok és tanitók utján tovább képezteti munkásait. Különféle esti iskolákat tart fenn a vállalat, ahol az alkalmazottak tovább kepezhetik magukat és évről-évre többet és többet kereshetnek.

Több, mint 20,000 férfi, asszony és leány, valamint fiu dolgozik az East Pittsburghi telepen. Ez a szervezet a világon egyike a legjobbaknak, minden modern ujitás megtalálható itt, a legnagyszerübb egészségügyi és biztonsági ujitások be vannak vezetve, a melyek biztositják a munkások egészségét és életét.

Pittsburgh és környékét jobbára bevándorlottak lakják. Aki Pittsburghba jön, sok magyart talál itt, magyar templomokat, egyleteket, stb. és egy olyan helyet, ahol igazi életet élhet.

Irjon vagy jöjjön a Westinghouse Electric & Manufacturing Company, East Pittsburgh, Pa. Employment Departmentjéhez azonnal. Sok üresedés vár itt a jóravaló munkásra. 179

ÉRTESITÉS.

Donald B. Johnson ezuton tudatja a magyarsággal, hogy a Leach-Johnson Companyval nincs összeköttetésben és a temetkezési vállalat most Bedfordon a Broadway 521 szám alatt a 19-ik Stopnál van.

TELEFON: BEDFORD 41.

179—180

4648 BONUST MÉG NEM FIZETTEK KI OHIOBAN.

COLUMBUS, O., julius 31. Roberts bonus kifizetési igazgató kijelentette, hogy Ohioban még 4648 bonusfolyamodvany van elintézetlenül. Az állam 88 megyéjében csak öt olyan van, amelyben a világháboru veteránjai mindannyian megkapták már a bonust.

YOUNGSTOWN ÉS KÖRNYÉKE

Irodavezető: Dr. BOGNAR ISTVÁN

16 EAST FEDERAL STREET (Ress üzletében a Square mellett)
Telephon: Federal 454-M.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG ÁLDÁSOS MŰKÖDÉSE.

Az Amerikai Magyar Segélyző Szövetség (a melyet Bridgeporti Szövetség néven ismernek), Youngstown O.-i 16-ik fiókja ez év január 1-től kezdve 30-ig, tehát fél év alatt a következőknek fizetett betegsegélyt: Jámbrik István $88.50, Resh Andrásné $24.00, Borkó János $43.00, Mihók Sándor $18.00, Neményi Miklós $18.00, Végső Jánosné $62.00, dr. Gerenday László $12.00, dr. Gerenday Lászlóné $16.00, Druga Mihály $10.00, Druga Mihályné $15.00, Varga Béláné $14.00 és Losonczy Bernát $10.00. Betegsegélyben tehát összesen $330.50-et fizetett ki. Ezenkivül Kovács István $400.00 felsegélyben részesült. Ajánljuk a youngstowni magyarságnak, hogy csatlakozzon ehhez az erős alapon álló Szövetséghez. — Felvilágositással szivesen szolgál Vaskó Ferenc ügykezelő, 1211 St. Clair Ave., vagy Mihók Sándor felügyelő bizottsági tag. 601 Dollar Bank Bldg., Youngstown, O. 179

FÉNYES ESKÜVŐ.

YOUNGSTOWN, O. — Fényes esküvő volt mult szombaton a Wilson avei görög kath. templomban. A Zemplénmegye Borsiba való Hajdu József esküdött örök hűséget az Abaujmegye Nádasdra való bájos menyasszonyának Lipták Juliának.

Tanuk voltak Miglécz Mihály és Kondás András. Vőfélyek: Balogh Dezső, Horváth Ignác, Zuti Gyula, Miglécz András, Hudák János. Koszorus leányok: Szalaga Mária, Lipka Mária, Bodnár Boriska, Kovács Erzsike, Raab Regina, Csinos Teruska. A násznagyi tisztet: Miglécz Mihály, Gombita János, Kondás András töltötték be, mig násznasszonyok: Zutiné, Verbáné, Gombitáné asszonyok voltak. Az esketetést Papp Sándor g. kath. plebános végezte, aki magasszárnyalásu beszédet intézett az ifju párhoz. Este Gombita János Oak streeti vendégszerető házában nagyszerü lakoma volt.

YOUNGSTOWN EGYEDULI MAGYAR GYÓGYSZERTÁRA

Eber Ferenc, tulajdonos

Orvosi receptéket a legpontosabban készitünk.

373 EAST FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O. (s)

SZABÓ LÁSZLÓ

Pénzküldés az óhazába a legolcsóbb napi árfolyamon. Hajójegyek minden vonalra. Jogügyi és Real Estate Iroda.

Iroda:

720 E. HIGH ST., ALLIANCE, O.

Óhazai ügyeket szakszerüen intézek. Okiratok készitése és az ill-tékes honszulták sok általi hitelesitése.

Kérem a magyarok szives pártfogását. e—áll.

The American Exchange Bank

Cor. Tuscarawas & Cherry Sts. CANTON, O.

Egy éves takarékbetétekre 5% fizetünk.

Hajójegyet minden vonalra.

Pénzküldés a legolcsóbb árfolyamon.

Dollár kifizetések és csekk átutalások.

Kihozatási ügyekben a szükséges okiratokat szakszerüen kiállitjuk.

s—áll

EGYLETI PIKNIK.

WARREN, O. — A Warreni Első Magyar Bs. Egylet augusztus 12-én, vasárnap nagyszabásu pikniket rendez a Stop 31 melletti közismert Tacsik Ferenc féle farmon. Youngstown és Nilesből vegyék a warreni street kárét, Warrenból a Youngstown street kárét és szálljanak le a Stop 31-en, a hol amerikai és magyar zászló jelzi a piknik helyét.

A figyelmes rendezőség autókkal várja az érkezőket és elviszi a közelben levő piknik helyére. Rigó Jóska hires zenekara játszik. Szórakoztató játékok egész sorozata fogja lekötni a vendégsereg idejét. Lesz elsőrangu harapni való és hüsitő. Lesz pompás tánchelyiség is, s esetleges eső ellen nagy ponyvak nyujtanak védelmet. A rendezőség ez uton is szeretettel hivja meg a piknikra az egész környék magyarságát.

HA AZ ÓHAZÁBAN

keres valakit, ha itt bármilyen természetü közjegyzői munkára van szüksége, forduljon hozzám. Magyar könyvek raktáron vannak nálam, valamint Erdélyi Székely Könyvek is kaphatók olcsó árban. Zeneművek zongorára és hegedüre szintén kaphatók. Konzuli levelet, affidavitot, zsdá-vételi és egyéb szerződéseket csinálok. Tűzbiztositás. Bármely lap megrendelhető nálam. Kikutatom felelősség mellett elveszettnek hitt rokonait. Pontos cimem:

Alexander Mihók

601 DOLLAR BANK BUILDING, YOUNGSTOWN, OHIO.

hsp.

EARL B. JACK

TEMETKEZÉSI INTÉZETE

1221 HARRISBURG ROAD N. E. CANTON, O.

Közvetlen a Christal Park Bank mellett. — Hasonlitsa össze árainkat másokéval. Nálunk jutányos áron kap pontos és lelkiismeretes kiszolgálást. — Ambulance kocsik. (s)

INGYEN KÜLDJÜK MINDEN KÉNEK

A legujabb és legismertebb beszélőgépek és lemezekről képes árjegyzékeket, magyar vagy bármely más nyelven.

COLUMBIA-VICTOR-ODEON

Lemezek összes számai állandóan raktáron. Postán is küldünk bárhova.

GRAFONOLAK—VICTROLAK

Könnyü részletfizetésre. Gyári árakon.

RESS MUSIC STORE

408 West Federal Str. Youngstown, O. s—áll

RESS ÉS FIAI

Columbia a Victor beszélőgépek. Victor, Columbia. Okeh és Hazai lemezek teljes raktára.

14 E. Federal St., Youngstown, Ohio. 2-ik ajtó a Squaretól.

12 S. State Street, Girard, Ohio. Szemben a High Schoollal. (s)

CITY TRUST & SAVINGS BANK

West Federal Street, Phelps St. corner

Youngstown, Ohio

Magyar osztályunkban a legolcsóbb napi árfolyamon továbbitunk pénzt az óhazába.

Hajójegyek minden vonalra a hajóstársulatok eredeti árain.

Kihozatali ügyekben szakszerü tanácsczal szolgálunk.

4%-ot fizetünk takarékbetétek után.

c—áll

NAGY PIKNIK WARRENBEN.

A WARRENI ELSŐ MAGYAR SEGÉLYZŐ EGYLET VASÁRNAPHOZ EGY HÉTRE:

1923. AUGUSZTUS 12-ÉN

nagyszabásu PIKNIKET rendez a Stop 31-en. A Youngstown és Nilesből jövők vegyék a Warreni Street kárét, a Warrenből jövők pedig vegyék a Youngstown Street kárét és szálljanak le a Stop 31-en, ahol amerikai és magyar zászló jelzi a piknik-helyet, amely a közismert PACSIK FERENC-féle farmon lesz. A vendégekre autók várnak a Stop 31-en és elviszik a piknikre. RIGÓ JÓSKA hires zenekara muzsikál. A Warreni, Nilesi, Girardi, Youngstowni és East Youngstowni magyarságot szeretettel hivja meg a piknikre

A RENDEZŐSÉG.

179

CLEVELANDI HIREK

MARIE PRICE FELISMERTE WHITFIELDNEK REVOLVERÉT

Látta a vádlottnál Griffin rendőr meggyilkolásának napján a 45 kaliberü fegyvert. — Griffint 45 kaliberü revolverrel lőtték agyon. — Hughes rendőrt meg akarta vesztegetni Whitfield a letartóztatása alkalmával.

John Leonard Whitfield egyre közelebb jut a villamosszékhez, amint bünügyének tárgyalása előrehalad.

Stanton megyei ügyész a gyilkosság körülményeiből egyre meggyőzőbben bizonyitja, hogy Whitfield lőtte agyon Dennis Griffin rendőrt s Whitfield ásta el a holttestet, égette el ruháját, cipőjét, rendőrbotját, törte össze szolgálati revolverét.

Marie Price a tanuszékben.

Hétfőn tanuszékbe ült Marie Price, a 15 éves fort waynei (Ind.) leány, Whitfield holtan született gyermekének az anyja.

Elmondta Miss Price, hogy hogy miképen történt Clevelandből való hirtelen távozásuk s mivel magyarázta meg Whitfield azt, hogy sikerült Griffin rendőr kezei közül kiszabadulni.

"Valahol Indianában robogtunk autómobilon, amidőn szóba hozta Whitfield a letartóztatását és a rendőr kezei közül való kiszabadulását. Azt mondotta, hogy 100 dollárral megvesztegette Dennis Griffin rendőrt, aki, miután a pénzt átvette, kiszállt autójából és engedte őt szaladni."

A gyilkosság napján Whitfieldfelddel egy teherautómobilon mentek E. 93rd streeti otthonukból Bedfordba vezető uton az 5. megállóhoz. Itt Whitfield elhagyta avval, hogy mindjárt elhozza a Jordan autóját. Hamarosan jött is a koesival s azután megkezdődött államokon át való menekülésük.

Marie Price határozottan felismerte Whitfield revolverét abban a 45 kaliberü revolverben, amelyet Dewey Biggs chicagoi garázstulajdonos juttatott el bizonyitékul Stanton ügyész kezeihez. Ezt a revolvert Whitfield adta Deweynek az autóján végzett javitásért. A revolvert, amelyet látott Whitfieldnél Marie Price a gyilkosság napján, a rajta levő A. S. Maples felirásról ismerte fel kétségtelenül, mint Whitfieldét. Látott Marie Price egy kisebb revolvert is Whitfieldnél ugyanakkor.

Hughes rendőr vallomása.

Az első tanu hétfőn a tárgyalás megkezdődése után Hughes rendőr volt az, aki letartóztatta május 11-én hajnalban Whitfieldet annak Elgin avenuei otthona előtt spark plug lopás vádja alatt.

"Whitfield a letartóztatás után elővett egy nagy köteg bankót és felét nekem ajánlotta arra az esetre, ha szabadon boesájtom és azt jelentem felettes hatóságomnak, hogy Whitfield nem tért haza otthonába s igy nem sikerült letartóztatnom" — mondotta Hughes.

Stanton ügyész a rendőr vallatása során megcáfoltatta Whitfieldnek azt az állitását, hogy egy bizonyos Peter Milan nevü barátja követte autóját, amint azon Griffin rendőrrel a collinwoodi rendőrállomás felé igyekezett.

Hughes elmondotta, hogy a mikor Griffin rendőr megérkezett őt felváltani Whitfield lakása elé, ő átadta neki a vádlottat. Amidőn megindultak a rendőrállomás felé, követte egyideig őket a Whitfield garázsában talált másik Jordan koesin. Se amig követte, se mielőtt elindultak, nem látott semmi más autómobilt az utcában s az egész uton. Whitfield tudvalevően azt állitja, hogy ő Milannal együtt érkezett haza s Milan a truckján követte őt a letartóztatás után a rendőrállomás felé, majd a rendőr halálrasebesülése után vállalkozott a holttest eltüntetésére, hogy ő, Whitfield késedelem nélkül tovább állhasson.

Kress rendőr volt a tanuszékben Hughes után. Elmondotta Kress, hogy a gyilkosság napján Whitfield garázsában több száz lopott spark plugot talált.

Tanu székben ült "Chilli Al" Felly madisoni (Wis.) vendéglős, akinek restaurantjában tudvalevően kézrekerült Whitfield, de két madisoni rendőrtiszt meggondolatlansága folytán elmenekült a kezeik közül. Felly elmondotta, hogy miképen ismerte fel Whitfieldet s hogyan értesitette a rendőrséget, valamint, hogy miképen viselkedett Whitfield akkor a letartóztatása alkalmával.

Felly után egy James L. Ombrey nevü loraini (O.) lakost ültette a tanuszékbe, aki a mult hónapokban hosszabb autóturát tett Whitfielddel és látta annak idején Whitfield revolverét. Ombrey is felismerte a chicagoi garázstulajdonostól beszerzett 45 kaliberü revolverben Whitfield revolverét, de nem volt egész biztos abban, hogy éppen ezt a revolvert látta-e ó annak idején Whitfield kezében vagy más hasonló 45 kaliberü revolvert.

MEGHALT A FÉLTÉKENY KÉRŐ EGYIK ÁLDOZATA

Meghalt a kórházban a menyasszony, nővérének az állapota válságos, — az ügyészség gyilkosság vádját emeli a merénylő ellen.

A napokban már hirt adtunk arról a merényletről, a melyet John Kahler, 50 éves, 2072 E. 55th lakos követett el 39 éves menyasszonya, Miss May Gorham és ennek nővére, Mrs. Nora Kahler ellen.

Sulyos sebeikkel mindkét nőt azonnal beszállitották a Glenville Hospitalba, ahol a leány tegnap hosszu és kinos szenvedés után meghalt. Ennek következményeképen Kahler ellen, aki eddig szándékos ember ölés kisérletének vádja alatt volt letartóztatásban, a gyilkosság vádját fogja emelni az ügyészség.

Az asszony, aki George Kahler felesége, még mindig válságos állapotban fekszik a kórházban. Felgyógyulásához kevés remény füznek az orvosok.

A detektivek nyomozása meg állapitotta, hogy John Kahler féltékenységi rohamában követte el tettét julius 19-én, bátyjának, George Kahlernek a lakásán.

A merénylő, Savage rendőrhadnagy által történt elfogatása alkalmával azzal védekezett, hogy megelőzőleg sokat ivott.

A kiszenvedett áldozat, Miss May Gorham, halála előtt azt vallotta, hogy Kahlerrel körülbelül 6 hónapja járt ki, de féltékeny természete miatt állandó volt köztük a civakodás.

Volt magyar helyettes ügyész:

Ifj. Boldizsár Ferenc

ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS.

Főiroda: 322 Euclid Ave., 11-ik emelet, Garfield Bank Bldg.

Bell Tel.: Cherry 679. O. S. Central 4941

Fióktroda: 2751 E. 79th St. — Nyitva 1-tól 8-ig.

Bell Tel. Randolph 6330. hsz

PÉNZT

küldünk a világ minden részébe postán, csekk utján és sürgönyileg.

SURGONYDIJ 50 CENT.

HAJOJEGYET eladunk a világ összes vonalaira napi áron. Az utazáshoz szükséges okmányokat:

AFFIDAVIT, UTLEVELET — elkészitjük.

AMERIKAI DOLLÁROKAT — fizetünk ki Magyarországon.

KÖZJEGYZŐI ÜGYEKET — gyorsan, pontosan és a legragyobb szakértelemmel intézünk el.

SPIRA

INTERNATIONAL EXPRESS COMPANY

2207 Ontario St., Cleveland, O. hsp.

négy tisztes janinai polgárnak a konzul által hitelesitett tanuvallomása volt, mely szerint Fernand Mondego, Ali Tebelin vezérkari ezredese kétezer erszény aranypénzért szolgáltatta ki Janina várát.

Albert visszatántorult és lesujtva e rettentő bizonyosságtól, egy ykarosszékbe rogyott.

Kételkedni most már nem lehetett többé, a vezetéknév is betüről-betüre megegyezett az atyjával.

Hosszu, fájdalmas némaság után végre is kitört belőle az elkeseredés és kinos zokogásra fakadt.

Beauchamp mélységes szánalommal szemlélte barátját s megkisérlette vigasztalni iszonyu fájdalmában.

— Most már ért engem, ugy-e, Albert? Magam akartam meggyőződni mindenről, remélve, hogy kutatásaim minden legcsekélyebb gyanut eláriitanak atyjáról s én teljes elégtételt adhatok neki. Sajnálatos dolog, hogy Fernand Mondego, kit Ali pasa emelt vezérlő tábornoki méltóságra, azonos Fernand Morcerf gróffal; megemlékeztem arról a rám nézve igen megtiszteltő barátságról, mellyel irántam viseltetett s egyenesen önhöz siettem.

Albert még mindig mozdulatlanul hevert a széken.

— Önhöz siettem, — folytatta Beauchamp, — hogy azt mondjam önnek: Albert, apáink bünei, kik vilaros, forradalmi időkben éltek, nem vethetnek árnyat az ivadékra. Vajmi keveset vergődtek át azon a forrongó korszakon anélkül, hogy sarának vagy patakokban folyó vérének egy csöppecskéje se tapadt volna vitézi köntösükre, vagy birói palástjukra. Megszereztem minden bizonyitékot, ura vagyok legretentőbb titkának s most mondom, hogy nincs a világon ember, ki engem arra kényszeritheetne, hogy megvereksdjem önnel, mit különben lelkifurdalások nélkül ön sem tehetne meg; hanem a fegyveres elégtétel helyett meg-

neki más értelmet, mint én.

— A házasságból semmi sem lesz, szakitottunk.

— Jó, — mondta Beauchamp.

Látva, hogy Albert ismét elborul, ujra megszólitotta:

— Bűles dolog volna egy kis sétát tenni a szabadban; akár lovon, akár phaetonban mennénk, szórakoztatná és felüditené; visszatérve megegyelizünk valahol és egyikünk is a maga dolgai után lát.

— Szivesen fordulnék egyet odakünn, de mielőtt elmegyünk gyalog; azt hiszem, jót fog tenni egy kis mozgás.

— Azt se bánom, menjünk gyalog.

És a két jóbarát gyalog ment végig a boulevardon. A la Madeleinehez érve, azt mondta Beauchamp.

— Ha már ennyire eljöttünk, egy füst alatt meglátogathatnánk Monte Cristot is, ki minden esetre szórakoztatni fogja; kitünő társalgó, ki valóságggal fölvillanyozza az embert s ami a legfőbb, sohasem szokta faggatni az embert; szerintem pedig azok a legügyesebb társalgók, kik sohasem kérdezősködnek.

XXVIII.

Az utazás.

Monte Cristo fölkiáltott örömében, mikor együtt látta belépni a két fiatalembert.

— Ah, ah, reméltem, hogy mindent elmondtek, minden kivilágosodott és rendben van a dolog?

— Igen, — válaszolt Beauchamp, — ostoba szóbeszéd volt az egész, mely önnagát cáfolta meg s melynek ismétlődés esetén magam volnék legelső meghazudtolója.

— Albert megmondhatja önnek, hogy magam is azt tanácsoltam, ne törüljék az egész dolggal.

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA.

KERESKEDŐTÁRS MUNKÁT KERES. ELLÁTVÁNY NYER vagy KERES. BUTOROZOTT SZOBÁK, LAKÁSOK 20 mértföldre egymast kösönt. 60 cent, havonként kezdve. Ház minden rendben van. Bútorozott szobák $1.50; ház egész felül minden modern kényelemmel $3.00; ház egész felül minden modern kényelemmel és 5 cent. BUTOROZOTT SZOBÁK $2.75; ház egész felül minden modern kényelemmel $4.00; bútorozott szobák $1.00; bútorozott szobák egyszer felül minden modern kényelemmel $2.75; 20 szőn felül minden szobákban 5 cent. Nagyobb bútorozott szobák és ház egész felül minden kényelemmel $5.00; bútorozott szobák egyszer felül minden modern kényelemmel $2.75; 20 szőn felül minden szobákban 5 cent. Nagyobb bútorozott szobák és ház egész felül minden kényelemmel $5.00. FELESÉGEM MUNKÁT KERES. ELADÓ VAGY KIADÓ egy 6 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1800. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1600. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1500. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1400. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1300. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1200. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1100. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1000. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $900. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $800. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $700. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $600. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $500. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $400. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $300. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $200. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $100. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $50. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $25. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $10. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $5. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára $1. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára 50 cent. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára 25 cent. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára 10 cent. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára 5 cent. Ugyanott egy 4 szobás ház, fürdőszoba, gáz, villany, szép helyen, 2 perc az utcavasút megállóhoz. Ára 1 cent